

Videnregnskab 2002

Videnregnskab 2002 – fra Kræftens Bekæmpelse

INDHOLDSFORTEGNELSE

Ledelsens beretning	4
Videngrundlag	7
Værdigrundlag	7
Kræftforskning	8
Den biologiske kræftforskning	8
Den epidemiologiske kræftforskning	11
Forebyggelse	14
Patientstøtte	20
Fundraising	24
Lokalforeninger	26
Kommunikation	28
Økonomi	30
Styrende organer	34
Bevillingslisten	36
Lokalforeninger - formandslisten	48
Ambassadører	52
Patientforeninger	55

VIDENREGNSKAB 2002

Videnregnskabet er opbygget efter Kræftens Bekæmpelses tre indsatsområder: Forskning, forebyggelse og patientstøtte. Derudover fortæller vi om arbejdet med fundraising, lokalforeninger, kommunikation og økonomi.

Vi har søgt at udvikle videnregnskabet til en mere enkel og læsevenlig publikation med fokus på de gode historier, der viser, hvordan vi arbejder med viden og ikke mindst, hvilke resultater vi har opnået i det forgangne år.

Videnregnskabet indeholder en oversigt over de styrende organer i Kræftens Bekæmpelse, vores lokalforeninger, ambassadører og en oversigt over patientforeninger.

I den selvstændige publikation **Årsregnskabet** gør vi rede for, hvorfra vores midler kommer, og hvordan vi forvalter dem. Årsregnskabet kan bestilles på tlf: 3525 7540.

Videnregnskabet og årsregnskabet kan desuden både downloades og bestilles på www.cancer.dk

Indledning

Kræftens Bekæmpelse arbejder med patientstøtte, forskning og forebyggelse.

Redaktion:
Informationsmedarbejder Julie Herdal
Adm. direktør Arne Rolighed (ansvh.)

Grafisk tilrettelæggelse:
Esben Bregninge Design

Oplag: 3.000

Foto: Tomas Bertelsen

Teknisk produktion:
Kailow Graphic

75 ÅR MED KRÆFTSAGEN

Beretning

Overlæge, dr.med.
Susanne Krüger
Kjær undersøger,
om man kan vacci-
nere kvinder mod
livmoderhalskræft.

Kræftens Bekæmpelse fylder 75 år i 2003. Året vil blive præget af fest, men også af refleksion. Vi vil se tilbage på de resultater, der er nået, siden vi begyndte i 1928. Det gør vi bl.a. i vores jubilæumsblad, som udkom i marts 2003, men vi vil også se frem og overveje, om vi skal justere Kræftens Bekæmpelses mål i forhold til nye behov. Jubilæet markerer vi med aktiviteter og særarrangementer i lokalforeningerne over hele landet.

STOR OPBAKNING OM KRÆFTENS BEKÆMPELSE
Flere tusinde medlemmer af Kræftens Bekæmpelse yder ud over et økonomisk bidrag også en frivillig

indsats for kræftsagen. De årlige landsindsamlinger gennemføres af mere end 23.000 danskere. Hertil kommer arbejdet i lokalsamfundene i næsten alle landets kommuner samt et stort antal frivillige, som hjælper kræftramte og pårørende. Dette arbejde er uvurderligt for kræftpatienterne og for Kræftens Bekæmpelse.

Samtidig stiger Kræftens Bekæmpelses medlemstilgang. Vi har i 2002 rundet de 260.000 medlemmer, og målet er at nå 275.000 medlemmer i 2003. Det høje medlemstal er udtryk for en bred folkelig opbakning om kræftsagen, hvilket styrker Kræftens

Bekæmpelses position i samspillet med de offentlige beslutningstagere. Læs mere om det frivillige arbejde på s. 26-27 og om medlemsarbejdet på s. 24-25.

MÅLRETTET FOREBYGGELSE

Kræftens Bekæmpelse prioriterer stadig tobaksområdet højt i forebyggelsesarbejdet. Selvom antallet af rygere er mere end halveret siden 1970, hvor 60 pct. af danskerne røg mod 28 pct. i dag, dør 13.000 danskere hvert år af rygning. Med henblik på at bringe rygeprocenten endnu længere ned og på baggrund af ny forskning, der dokumenterer, at passiv rygning også er skadeligt, vedtog Kræftens Bekæmpelse i

2002 at arbejde for et totalt rygeforbud i det offentlige rum. Vi har endvidere presset på for at få vedtaget et forbud mod salg af tobak til børn og unge under 18 år. Det ser nu ud til delvist at lykkes, idet der er fremsat lovforslag om en aldersgrænse på 16 år for køb af tobak.

En del kræfttilfælde kan forebygges via kosten, og arbejdet for at få danskerne til at spise 600 g frugt og grønt om dagen er et centralt indsatsområde i Kræftens Bekæmpelses forebyggelsesarbejde. Og udviklingen går i den rigtige retning: Danskerne spiser i dag 100 g frugt og grønt mere om dagen end i 1995. Læs mere om Kræftens Bekæmpelses forebyggelsesarbejde på s. 14-19.

FORSKNINGENS RESULTATER HURTIGERE TIL PATIENTERNE

I 1942 begyndte Johannes Clemmesen sit store banebrydende arbejde med opbyggelsen af Cancerregisteret, der den dag i dag er grundlaget for den epidemiologiske kræftforskning og har dannet skole internationalt. Et område, hvor Kræftens Bekæmpelse står meget stærkt. Også på det biologiske kræftforskningsområde er foreningen med helt fremme og har skabt banebrydende resultater for forståelsen af kræft.

Men vi har fortsat behov for ny viden, der kan komme patienterne til gode i behandlingen. For at skynde på denne udvikling, åbnede Kræftens Bekæmpelse i 2002 Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning, som med nye forskningsmetoder skal knytte den basale forskning tættere til de behandlende afdelinger.

Samtidig påbegyndtes et ministerielt udvalgsarbejde, hvori Kræftens Bekæmpelse også deltager. Udvalget skal formulere en national forskningsstrategi og vurdere forholdene for den kliniske kræftforskning i Danmark. Derefter forventes det, at samtlige øvrige forskningsfelter skal gennemgås. Læs mere om epidemiologisk og biologisk kræftforskning i Kræftens Bekæmpelse på s. 8-13.

KRÆFTPATIENTERNE HAR BRUG FOR VIDEN OG STØTTE

Kræftpatienter har et stort behov for viden om deres sygdom. Det ved vi fra de ca. 17.000 mennesker, der hvert år henvender sig til Kræftlinien og kræftrådgivningerne. I januar 2003 kunne vi åbne foreningens nye kræftportal på internettet, www.cancer.dk, som er indgangen til seks helt nye hjemmesider og forskellige kampagnesites. Med sin størrelse og informationsmængde er kræftportalen Danmarks største samlede hjemmeside om kræft. I 2002 var det gennemsnitlige antal besøg på kræftportalen 1.500 om dagen. Det er vores håb, at portalen bliver det naturlige og foretrukne sted for patienter og pårørende at søge information om kræft og viden om, hvor man kan få hjælp. Kræftportalen blev officielt indviet i marts 2003.

Beretning

Målsætningen om kræftrådgivninger i alle amter er ligeledes ved at være nået. Vi mangler fortsat tre amter, men vi håber, at de sidste nås i år 2003. Det betyder, at kræftpatienter og pårørende kan få gratis rådgivning over hele landet. Læs mere om kræftrådgivningerne på s. 20-23.

STØTTE TIL BØRN I SORG

Når en forælder dør, oplever mange børn, at de står alene med deres sorg, fordi omgivelserne er usikre på, hvordan de skal tackle et sørgende barn. En del kræftrådgivninger har derfor tilbud om, at børn kan deltage i samtalegrupper med jævnaldrende og med hjælp fra professionelle. Barnets tilbageblevne forælder bliver også tilbudt rådgivning om, hvordan barnet kan hjælpes.

Kræftens Bekæmpelse har gennem en årrække også arbejdet for, at skolerne ruster sig til at hjælpe børn, der mister en nærtstående. I 1997 havde 4 pct. af danske skoler et sorgberedskab, mens 73 pct. af alle danske skoler i dag har en såkaldt omsorgshandleplan. Arbejdet fortsætter, og målgruppen udvides nu til også at omfatte børnehaver, hvor 22 pct. i dag er forberedt på at modtage et barn i sorg. Læs mere om børn og sorg på s. 22.

FORSKNING I ALTERNATIV BEHANDLING

Op mod halvdelen af alle kræftpatienter anvender alternativ behandling som supplement til den traditionelle kræftbehandling. Derfor støtter Kræftens

Bekæmpelse et videnskabeligt projekt i Videns- og Forskningscenteret for Alternativ Behandling (ViFab), som går ud på at kortlægge national og international viden på en række alternative behandlingsområder. Vores holdning er, at de alternative tilbud skal efterprøves, så det bliver klart for kræftpatienter og pårørende, om en behandling virker og hvordan. De behandlinger, der viser sig at have en gavnlige effekt, skal tilbydes og være gratis for alle patienter.

RET TIL EN ANDEN LÆGES VURDERING

Når en kræftdiagnose er stillet og et behandlingsforløb fastlagt, ønsker mange kræftpatienter, at en anden, uvildig specialist vurderer diagnosen og den foreslåede behandling, en såkaldt "second opinion". Kræftens Bekæmpelse mener, at alle kræftpatienter skal have ret til en second opinion i det offentlige sundhedsvæsen. Der er forbedringer på vej som for eksempel Sundhedsministeriets lægepanel. Kræftens Bekæmpelse arbejder for, at second opinion bliver en mulighed for alle kræftpatienter i det offentlige sundhedsvæsen.

TAK

Ledelsen i Kræftens Bekæmpelse vil gerne sige tak til alle, der har støttet foreningen i de sidste 75 år. Sammen med alle andre, der arbejder for kræftsagen, vil vi gøre vores bedste for at bygge videre på de flotte resultater, der er nået, og fortsætte det vigtige arbejde for kræftpatienter og pårørende på højt niveau.

Der foregår biologisk kræftforskning på højt specialiseret niveau i Kræftens Bekæmpelse.

VIDENGRUNDLAG

VISION:

Liv uden kræft.

FORSKNING: FLERE SKAL OVERLEVE KRÆFT

Viden om kræftsygdommes biologi som grundlag for diagnose og behandling.

FOREBYGGELSE: FLERE SKAL UNDGÅ KRÆFT

Viden om kræftsygdommes udbredelse, årsager til kræft og muligheder for adfærdspåvirkning, som grundlag for forebyggelse.

PATIENTSTØTTE: PATIENTEN SKAL SIKRES OPTIMAL BEHANDLING

Viden om rådgivning og dialog med mennesker som grundlag for at rådgive.

Viden om diagnose, behandling, bivirkninger og psykosociale følger af kræft som grundlag for at være kræftpatienters talerør i offentligheden og over for beslutningstagere.

RESSOURCEGRUNDLAG

Viden om sundheds- og socialvæsenets aktører, funktion og organisering, som grundlag for at sikre kræftpatienter den bedst mulige helhedsorienterede behandling.

Viden om frivilligt foreningsarbejde, kommunikation og indsamling som grundlag for drift af foreningen.

Videngrundlag

VÆRDIGRUNDLAG

UDGANGSPUNKTET ER DEN ENKELTE PATIENT

Kræftens Bekæmpelse arbejder

- 1) med udgangspunkt i den enkelte patient
- 2) videnbaseret
- 3) i en stærk folkelig forankring
- 4) med stor ressourcebevidsthed

og vi lægger vægt på

- en åben dialog på alle niveauer i organisationen
- debat før beslutninger, men fodslag, når de er truffet
- relevant kompetenceudvikling for hver enkelt medarbejder
- et arbejdsmiljø, hvor alle trives og i en uhøjtidelig form præsterer seriøst arbejde

1) – DEN ENKELTE PATIENT

Kræftens Bekæmpelse er patientens talerør. Patienterne skal sikres grundlag for at kunne vælge behandling, behandlingsgarantier og gode patientforløb. Den enkelte skal have tillid til sin egen læge. Det forudsætter et ligeværdigt møde mellem patienten og lægen, så de i fællesskab og ud fra patientens behov kan afgøre undersøgelse og behandling. Kan den praktiserende læge ikke løse opgaven, skal patienten sendes videre til sygehuset, og kan de heller ikke, da til behandling i udlandet.

Behandlingen skal være gratis. Ud fra både en etisk og social synsvinkel er det uacceptabelt at forlange penge af mennesker, der er parate til at ofre alt for at overleve, selvom denne overlevelse er baseret på håb eller tro.

2) – VIDENBASERET

Meget arbejde i Kræftens Bekæmpelse er højt specialiseret. Hvor det ikke er baseret på videnskabelige fakta, er det baseret på erfaring. Det gælder ikke mindst rådgivningen af patienter.

Behandlingen skal være veldokumenteret. Det er etisk lige så uacceptabelt at tilbyde en patient en forkert behandling som at undlade at tilbyde den rigtige. Er behandlingen ikke veldokumenteret, skal der ved behandlingen etableres en systematisk opsamling af viden, som lever op til internationale forskningsstandarder.

3) – I EN STÆRK FOLKELIG FORANKRING

Kræftens Bekæmpelse er en folkelig sag. Det er afgørende for foreningens virke, at vi kan opnå støtte fra alle grupper i samfundet, og at vi gør os fortjent til et godt omdømme.

4) – MED STOR RESSOURCEBEVIDSTHED

Vore bidragydere forventer en meget høj etik og økonomibevidsthed. Den bedste anvendelse af ressourcerne sikres ved en effektiv koordinering på tværs af organisationen. Med vores rapportering i videnregnskabet tilstræber vi desuden en styrket målstyring af vores ressourceanvendelse.

Værdigrundlag

KRÆFTFORSKNING

Forskning

Kræftens Bekæmpelse finansierer omkring halvdelen af al kræftforskning i Danmark. I 2002 brugte foreningen 154,4 mio. kr. på forskning, hvilket svarer til ca. 55 pct. af Kræftens Bekæmpelses samlede udgifter det år (se økonomiske nøgletal s. 30).

Pengene er brugt til drift af egne forskningsinstitutter og uddeling af penge fra vores to videnskabelige udvalg. De videnskabelige udvalg delte i 2002 i alt 74,9 mio. kr. ud:

Det Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg (DLNU) gav 68,4 mio. kr. og Det Psykosociale Forskningsudvalg (PSU) gav 6,5 mio. kr. ud til forskere fra forskellige institutter, universiteter og hospitaler, primært i Danmark (Se bevillingslisten s. 36 - s. 47, som er en oversigt over de støttede forskningsprojekter). Kræftens Bekæmpelse driver også egen forskning. Den er delt i to institutter: Institut for Biologisk Kræftforskning og Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, der begge ligger i København. De to institutter ser på kræft fra hver deres synsvinkel. Den biologiske kræftforskning kigger i bogstaveligste forstand på kræftceller og undersøger, hvorfor de opfører sig anderledes i forhold til normale celler. Den epidemiologiske kræftforskning undersøger, hvilke årsager der ligger til grund for, at omkring 30.000 danskere hvert år får kræft. Forskerne hos Kræftens Bekæmpelses egne institutter søger penge ved DLNU og PSU samt fra eksterne fonde på linie med alle andre forskere.

I 2002 har de to institutter tilsammen publiceret 120 videnskabelige artikler i førende internationale fagtidsskrifter, bl.a. Nature, Science, Lancet og New England Journal of Medicine.

Forskernes arbejde sigter mod at forklare, hvorfor vi får kræft, samt hvordan kræft kan forebygges og behandles. Der blev i 2002 taget et ganske særligt initiativ, som skal være med til at fremme denne udvikling. Et stort samarbejde under navnet Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning (DCTB), som ud over vores egne to institutter også omfatter læger, kirurger og klinikere fra hospitalsverdenen, skal være med til at bygge bro mellem den basale forskning og kræftbehandlingen på hospitalet. Sagt med andre ord: Samarbejdet skal sørge for, at nye opdagelser hurtigt bliver omsat til virkelighed enten gennem målrettet forebyggelse eller bedre kræftbehandling. I første omgang er der sat fokus på brystkræft, men med tiden vil andre kræftformer komme med i samarbejdet.

HVORDAN DELES PENGENE UD?

Kræftens Bekæmpelses støtte til forskning fordeles gennem to videnskabelige udvalg. Det Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg (DLNU) støtter grundvidenskabelige, kliniske og epidemiologiske forskningsprojekter. Det Psykosociale Forskningsudvalg (PSU) støtter forskning i de sociale og psykologiske aspekter ved kræft, f.eks. hvordan kræftpatienters livskvalitet kan forbedres. Med i udvalgene er de førende forskere fra universiteter, hospitaler og Kræftens Bekæmpelses egne institutter. Pengene uddeles i hård konkurrence og efter en intensiv bedømmelsesprocedure, der inkluderer udenlandsk rådgivning for de største bevillingers vedkommende.

DEN BIOLOGISKE KRÆFTFORSKNING

Biologisk kræftforskning i Kræftens Bekæmpelse er hovedsagelig grundforskning, hvor man studerer helt basale mekanismer i cellerne. Det er forskning, der bidrager med viden om, hvordan kræft opstår, og giver ny viden om f.eks. bestemte genetiske forandringer i kræftceller, som kan bruges til diagnostik eller nye lægemidler.

Konkret foregår en del af forskningen i laboratorier blandt petriskåle, pipetter og celleprøver, mens en del også foregår ved computeren.

På Institut for Biologisk Kræftforskning er der seks afdelinger med hver deres speciale. De forsker inden for udvalgte kerneområder, der er defineret af biologiske mekanismer af betydning for kræftprocesserne.

Det handler f.eks. om sammenhænge mellem cellernes vækstregulering og kræft, om immunforsvarets manglende evne til at bekæmpe de syge celler, om hvordan og hvorfor kræftceller danner metastaser, om hvorfor nogle kræftceller er modstandsdygtige overfor bestemte typer behandling, eller om hvorfor kræftceller ikke dør, når de skal, som normale celler gør.

INDSATSOMRÅDER I 2002

Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning tog i 2002 initiativ til et nyt samarbejde kaldet Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning. En pilotundersøgelse har vist, at de praktiske rammer for samarbejdet er på plads og fungerer, ligesom de første analyseresultater er lovende. Centret

har modtaget en treårig bevilling til sit arbejde fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

PUBLIKATIONER, UDDANNELSE OG EKSTERNE FONDSMIDLER I 2002

- I 2002 publicerede Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning 52 videnskabelige artikler i førende internationale fagtidsskrifter. Ved årsskiftet var yderligere 11 artikler antaget.
- Institutet har som en del af forskningen i 2002 haft 14 ph.d.-studerende, hvoraf tre afsluttede deres afhandling og opnåede ph.d.-grad i 2002.
- Bevillinger fra nationale og internationale fonde udgjorde i 2002 18,8 mio. kr., hvilket er en stigning fra 2001 på 1,6 mio. kr. De eksterne midler er absolut nødvendige for at kunne bevare forskningsaktiviteterne på et uændret højt niveau, og da tildelingen af bevillingerne ligeledes kan ses som en blå-

stempling af forskningsprojekternes kvalitet, er det vort mål at fastholde og om muligt forøge bevillingernes størrelsesorden.

FOKUSOMRÅDER I 2003

I 2003 og de kommende fem år vil arbejdet med at øge vores viden på det basale område fortsætte med uformindsket styrke. Samtidig vil vi fortsætte og øge indsatsen i Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning for at få omsat denne viden til forbedringer af kræftbehandlingen.

Institutet udarbejder hvert andet år en detaljeret videnskabelig rapport på engelsk. Denne vil fra og med 2003 kun blive publiceret på internettet på www.cancer.dk/bio

Rapporten for 2001-2002 vil foreligge medio 2003. Samme sted findes også liste over instituttets publikationer.

Seniorforsker Marja Jättelä er leder af apoptoselaboratoriet. Hun forsker i kræftcellers manglende evne til at begå selvmord.

FREMTIDENS FORSKNINGSMETODE

Hvis eksperter arbejder sammen på tværs af de sædvanlige faggrænser, øger det kvaliteten af resultatet. Det er filosofien bag det nye forskningssamarbejde Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning (DCTB).

Samarbejdet er startet af lederen af Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning, professor, ph.d. Julio Celis.

Han tror på, at fremtidens kræftforskning ligger i tværfagligt samarbejde, hvor flere forskere med forskellige udgangspunkter, teknikker og ekspertise arbejder sammen om at analysere levende kræftvæv. Metoden er enestående på verdensplan og har allerede udenlandske forskeres opmærksomhed. Hensigten er at skabe en hurtigere vej fra forskning til behandling af kræft.

FORSKERNE SAMARBEJDER TIL GAVN FOR PATIENTERNE

Mange års basal kræftforskning har givet ekspertise på verdensplan i Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning. Næste skridt er nu, at forskerne arbejder sammen med læger, kirurger og kliniskere om at analysere levende kræftvæv med hver deres teknik. Samarbejdet skal give nye resultater, der hurtigere kommer patienterne til gode.

Det nye ved forskningsmetoden er bl.a., at forskellige forskere arbejder med det samme materiale, og at dette materiale ikke er celler, der er isolerede fra deres naturlige omgivelser i kroppen, men levende væv.

I vævet er der uendeligt mange andre celler, som påvirker kræftcellerne og bliver påvirket af kræftcellerne. Derfor er den viden, man finder frem til meget tættere på den virkelige situation – kræft i den levende krop. Men samtidig er undersøgelserne endnu mere komplekse. Der er mange data, der skal analyseres. Nye teknologiske fremskridt har gjort det muligt at hente de oplysninger, cellerne indeholder. Nu skal forskernes samlede specialviden vise, hvad man kan analysere sig frem til omkring det, der foregår i levende kræftvæv.

KRÆVER ENGAGEMENT

Det kræver både struktur og engagement at få samarbejdet til at fungere. At finde forskningsmiljøer af høj kvalitet samt hospitaler og læger, der kan og vil indgå i samarbejdet. Og netop disse forhold er til stede i Danmark nu. Kræftens Bekæmpelses forskere besidder ekspertise på verdensplan inden for basal biologisk kræftforskning, og pilotforsøget har

vist, at de praktiske rammer for samarbejdet er på plads.

Det vil dog tage noget tid, før samarbejdet for alvor begynder at vise sin kraft og give nye resultater for patienterne. For forskerne er de første resultater begyndt at vise sig, men det tager stadig tid at komme det sidste stykke vej fra laboratoriet til hospitalet.

Både etablerede og yngre forskere ved Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning investerer 10-15 pct. af deres tid i det tværfaglige samarbejde.

FORSKNINGENS RESULTATER KOMMER HURTIGERE PATIENTEN TIL GODE

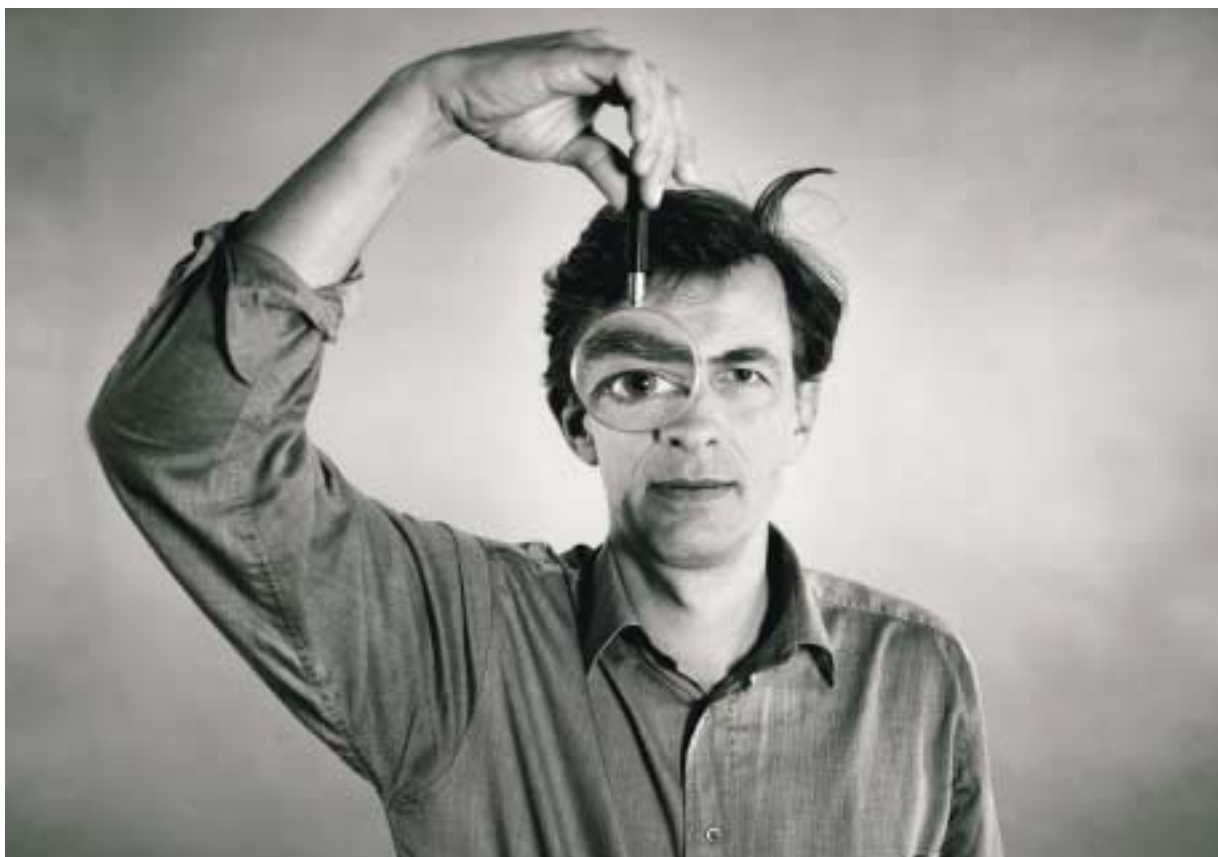
Dansk Center for Translationel Brystkræftforskning er et tværgående samarbejde mellem forskere og læger fra Rigshospitalet, Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus, Syddansk Universitet, Landbohøjskolen og Kræftens Bekæmpelse.

Translationel forskning betyder, at man bygger bro mellem forskningen i laboratorierne og behandlingen af patienter på sygehusene med det formål, at forskningens resultater hurtigere skal kunne anvendes i behandlingen af patienter.

I første omgang undersøger forskerne væv fra brystkræft, men med tiden vil andre kræftformer komme med i samarbejdet.

DEN EPIDEMIOLOGISKE KRÆFTFORSKNING

Forskning

Overlæge, ph.d.
Christoffer Johansen er leder af afdelingen for Psykosocial Kræftforskning.

Den epidemiologiske kræftforskning i Kræftens Bekæmpelse driver jagt på årsagerne til, at omkring 30.000 danskere hvert år får kræft. I dag kender vi nogle årsager, f.eks. tobak, asbest og humant papillomavirus (HPV). Men i to ud af tre kræfttilfælde mangler man stadig en fornuftig forklaring. Den epidemiologiske forskning er afgørende for, at man kan forebygge kræft.

Tallene fra Cancerregisteret, som er instituttets vigtigste redskab, viser, at fire kræftformer i dag dominerer billedet, nemlig kræft i bryst, lunge, tyktarm og prostata (blærehalskirtlen). Årsagerne til lungekræft er kortlagte, men når det gælder årsagerne til de tre andre hyppige kræftformer står et stort opklaringsarbejde tilbage.

En del af instituttets forskningsprojekter handler også om at vurdere de psykiske og fysiske konsekvenser af at få kræft og blive behandlet for kræft. Muligheder for at afbøde negative virkninger af kræftbehandlingen eller at påvirke sygdomsforløbet i positiv retning er nogle af de spørgsmål, som den psykosociale kræftforskning beskæftiger sig med.

INDSATSOMRÅDER I 2002

- Vi har givet den psykosociale kræftforskning høj prioritet og skabt et førende forskningsmiljø på området. Men arbejdet er alligevel gået langsomt, end vi havde håbet. Det skyldes, at der både nationalt og internationalt er begrænsede midler til rådighed for psykosocial kræftforskning.

- Forskningsprogrammet "Miljø og kræft" har taget form med en omfattende kortlægning af kræft og erhverv, en stor kræftundersøgelse blandt danske sygeplejersker og en vurdering af betydningen af natarbejde for risikoen for visse kræftformer.
- Et stigende antal undersøgelser gennemføres i samarbejde med Kræftens Bekæmpelses Institut for Biologisk Kræftforskning, ligesom vi indgår i et forskningsmæssigt fællesskab om brystkræft.

FOKUSOMRÅDER 2003-2005

- Den psykosociale kræftforskning samt forskning i miljø, erhverv og arbejdsmiljø har fortsat høj prioritet.
- Klinisk epidemiologisk kræftforskning er tilsvarende et felt under udvikling: Der er en hastigt voksende efterspørgsel på viden om kræftmæssige følger af medicinsk behandling samt efter implantationsoperationer af forskellig art. Derfor vil området være prioriteret på instituttet.
- De store kræftformer (bryst-, lunge-, tyktarms- og prostatakræft) vil være i fokus, bl.a. i relation til livsstilsfaktorer, arbejdsmiljø, kostvaner og genetisk følsomhed.
- Humant papillomavirus (HPV), celleforandringer på livmoderhalsen og risiko for kræft: Et internationalt projekt skal vise, om vaccination mod HPV kan

forebygge celleforandringer og kræft i livmoderhalsen. Dansk deltagelse prioriteres meget højt.

- I 2003 vil Institutet arbejde sammen med Forebyggelsesafdelingen i Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen om at modernisere Cancerregisteret.

PUBLIKATIONER, UDDANNELSE OG EKSTERNE FONDSMIDLER I 2002

- I 2002 publicerede Kræftens Bekæmpelses Institut for Epidemiologisk Kræftforskning 68 videnskabelige artikler i førende, hovedsageligt engelsksprogede fagtidsskrifter (mod 43 i 2001) Det er en forøgelse i antallet af publikationer på 60 pct.
- De eksterne fondsmidler er vokset fra 14,9 mio. kr. i 2001 til 18,4 mio. kr. i 2002, en stigning på godt 20 pct.

- I 2002 afsluttede fem medarbejdere ved instituttet den treårige forskeruddannelse og opnåede hermed ph.d.-graden ved Københavns Universitet.

- Institut for Epidemiologisk Kræftforskning er medstifter af en Forskerskole i Folkesundhedsvidenskab, som med en femårig bevilling fra Forskeruddannelsesrådet blev igangsat i 2002. Øvrige institutioner, som har plads i skolens bestyrelse, er Københavns Universitet, Arbejds miljøinstituttet, Statens Institut for Folkesundhedsvidenskab, Statens Serum Institut, Københavns Amt, Hovedstadens Sygehusfællesskab, Center for Epidemiologisk Grundforskning og Central Forskningsenhed for Almen Praksis.

Instituttets publikationsliste for 2002 samt emnerne for de afsluttede ph.d.-forløb i 2002 kan ses på www.cancer.dk/epi

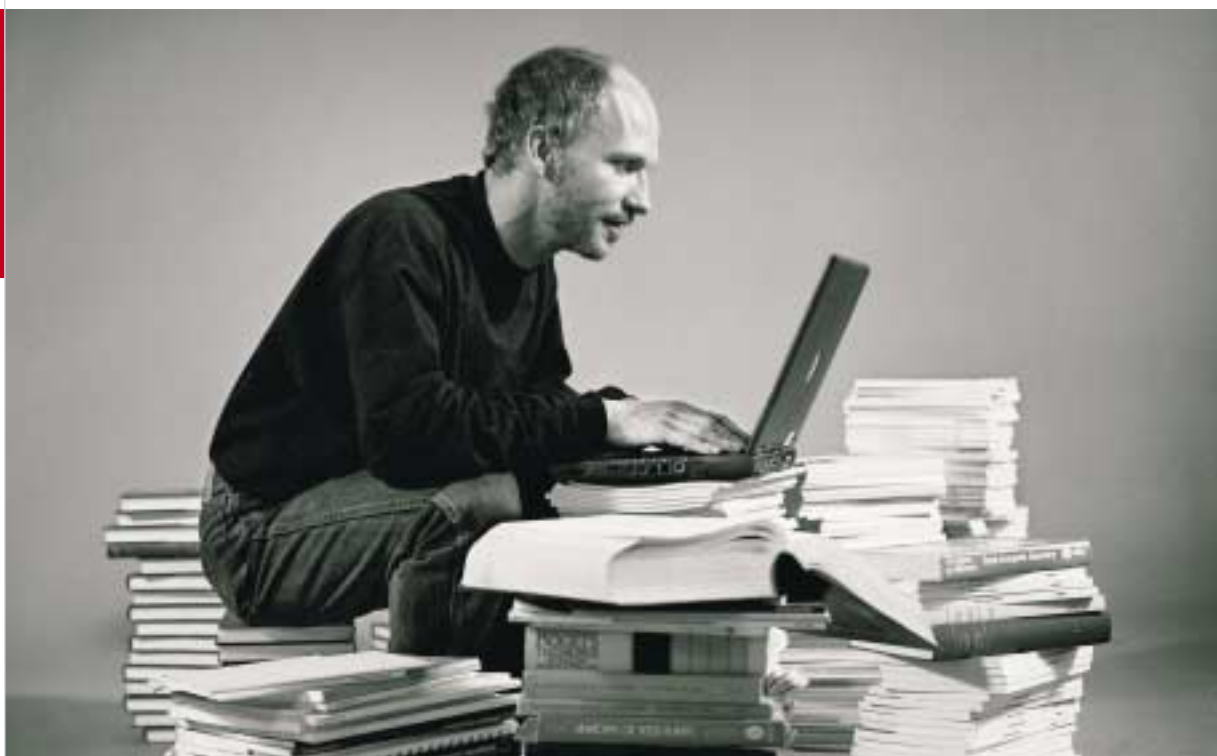
ARBEJDSMILJØET KAN GIVE KRÆFT - UNDERSØGELSE KALDER PÅ INDSATS

Arbejds miljøet har indflydelse på risikoen for at få kræft. Det har man vidst i flere hundrede år, og at det stadigvæk forholder sig sådan i Danmark, bekræftes i den hidtil største undersøgelse på området. Undersøgelsens resultater presser på en indsats fra fagbevægelsen.

-En væsentlig ting ved denne undersøgelse er dens størrelse, siger epidemiolog Johnni Hansen fra Kræft-

tens Bekæmpelse, der har lavet undersøgelsen for Arbejdstilsynet og Kræftens Bekæmpelse. Næsten 400.000 danske lønmodtagere fordelt på 49 forskellige brancher er undersøgt, hvilket giver resultaterne stor statistisk sikkerhed, selv for relativt sjældne kræftformer. En anden væsentlig ting ved undersøgelsen er, at den også ser på kræft risikoen for kvindelige lønmodtagere. Kun 10-15 pct. af alle arbejdsmiljøundersøgelser inddrager kvinder, fordi kvinder i mange andre lande

Seniorforsker Johnni Hansen har undersøgt sammenhængen mellem arbejdsmiljø og risikoen for at få kræft.

udgør en relativt lille del af den samlede arbejdsstyrke. Alle kendte risikofaktorer ved arbejdsmiljøet har derfor hidtil været baseret på undersøgelser af mænd.

Den nye undersøgelse gentager de "klassiske" sammenhænge mellem arbejdsmiljø og kræft - øget forekomst af næsekræft blandt ansatte i træ- og møbelindustrien, øget forekomst af lunge- og lungehindekræft inden for branchegrupper med udsættelse for asbest, f.eks. isoleringsindustrien eller skibsværfter og nedsat risiko for kræft i landbrug og fiskeri, men har også fundet nye arbejdsområder med forhøjet kræftisiko.

KULTUR SPILLER OGSÅ IND

En branche, der igen fremstår som en højrisikogrube, er hotel- og restaurationsbranchen. Ansatte i denne branche har en langt højere risiko for mange former for kræft. Johnni Hansen forklarer:

-Hidtil har vi ofte fokuseret alene på kemiske påvirkninger, når vi beskæftigede os med arbejdsmiljø og kræft. Det er imidlertid ofte en sammenblanding af de kræftfremkaldende stoffer, man bliver udsat for på arbejdet og kulturen på arbejdspladsen, der øger risikoen for bestemte kræftformer i bestemte brancher. En ung kok fortalte f.eks., at cigareten var nødvendig for at få en pause i arbejdet. Man går ikke bare ud og "står" i fem minutter på hans arbejdsplads. Det er et typisk eksempel på, hvordan arbejdskulturen kan påvirke til en adfærd, der øger risikoen for kræft. Samtidig er kokke udsat for en række kemiske påvirkninger, de såkaldte stegemutagener, der muligvis også medvirker til deres øgede kræftisiko.

PRES PÅ FAGFORENINGER

Undersøgelsen dokumenterer også, at forekomsten af kræft i militær og politi er forhøjet, hvilket er ny

viden i forhold til tidligere undersøgelser. -Med en undersøgelse af denne størrelse, der tilmed peger på risici, hvor vi ikke har set dem før, følger et øget pres på f.eks. fagforeninger, for at sætte ind, siger Johnni Hansen. -Men det er ikke altid, man kan se, hvad det er ved arbejdet, der fremkalder en højere forekomst af kræft. Ofte er det nødvendigt med nærmere undersøgelser af de enkelte brancher, siger Johnni Hansen. Sammen med andre epidemiologiske forskere i Kræftens Bekæmpelse er han nu i gang med at undersøge kræftfremkaldende faktorer for eksempelvis sygeplejersker, buschauffører, søfarende og slagteriarbejdere.

-Man kan håbe, at dokumenteret viden på området åbner for muligheden for overhovedet at blande sig i den enkeltes sundhed og adfærd fra en fagforenings side. Det er nyt i forhold til, hvad de traditionelt har lavet, men forskningen viser, at kræftfremkaldende faktorer er et område, der er nødvendigt at sætte ind overfor, siger Johnni Hansen. Resultaterne fra undersøgelserne af sygeplejerskers, buschaufførers, søfarendes og slagteriarbejders arbejdsmiljø ventes i år 2004.

HISTORISK FORSKNING I KRÆFT OG ARBEJDSMILJØ

Johnni Hansen undersøger også miljøets indflydelse på det ufødte barns risiko for testikel- og brystkræft. Er der sammenfald ved det arbejdsmiljø, mødre og fædre til senere kræftsyrge mennesker har færdedes i, som evt. kunne være årsag til disse menneskers kræftsygdom? Undersøgelserne går tilbage til 1960'erne, hvor de første registre over børn og deres forældre blev oprettet.

VACCINATION MOD LIVMODERHALSKRÆFT

En stor international forskningsindsats, som i Danmark gennemføres af Kræftens Bekæmpelse i samarbejde med medicinalfirmaet MSD, har resulteret i en lovende vaccine, der beskytter mod den seksuelt overførte virus Humant Papillomavirus. HPV kan give celleforandringer og i værste fald livmoderhalskræft.

Vaccinen afprøves i øjeblikket på 1.900 danske kvinder mellem 18 og 23 år. Tilsvarende afprøvning foregår sideløbende i de andre nordiske lande, USA og Sydamerika.

-Formålet med denne sidste fase af undersøgelsen er at sikre, at vaccinen ikke bare forhindrer HPV-infektioner, men også celleforandringer og dermed livmoderhalskræft, siger overlæge, dr. med. Susanne Krüger Kjær, der er leder af projektet i Kræftens Bekæmpelse.

Undersøgelsen, som varer i alt fire år, er en randomiseret dobbelt-blind-undersøgelse, som i Danmark foregår på otte hospitaler. Det første år bliver deltagerne vaccineret tre gange. Første gang får man derudover foretaget en gynækologisk undersøgelse, taget en blodprøve, en urinprøve og en graviditetstest. De følgende tre år er der ét besøg på hospitalet årligt, hvor man får foretaget en gynækologisk undersøgelse.

I Danmark tilbydes rutinemæssige screeninger mod livmoderhalskræft hvert tredje år. Det betyder, at forekomsten af livmoderhalskræft er faldet med mere end 50 pct. de seneste 40 år. Dog får ca. 450 kvinder stadigvæk konstateret sygdommen hvert år, mens mere end 2.500 kvinder får foretaget et kirurgisk indgreb (keglesnit) for at få fjernet svære celleforandringer.

FOREBYGGELSE

Forebyggelse

Kræftens Bekæmpelse arbejder hovedsageligt med forebyggelse af kræft på områder, hvor årsagerne til kræftsygdommene er dokumenteret. Det gælder rygning, kost, sol og fysisk aktivitet.

Rygning er det vigtigste forebyggelsesområde. Rygning tegner sig for 20 pct. af alle nye kræfttilfælde. Hver anden ryger dør af en sygdom, der har forbindelse med rygning, og rygerne dør i gennemsnit 8 år tidligere end resten af befolkningen.

Frugt og grønt, motion og at undgå overvægt kan også forebygge kræftsygdomme. Mange kræfttilfælde kan undgås ved kostændringer. Ved kost er der større usikkerhed end for tobak, men forskningen til dato viser, at der alene ved kostændringer er potentiale for at forebygge 10-30 pct. af alle kræftsygdomme.

Sol har betydning for 3-4 pct. af al kræft. Fysisk aktivitet nedsætter kræftisikoen, og en del af den beskyttende effekt tidligere tilskrevet kost for bl.a. bryst- og tyktarmskræft kan nu tilskrives høj fysisk aktivitet.

INDSATSOMRÅDER I 2002

- Sikre muligheder for et røgfrit liv.
- Mindske antallet af rygere i alle aldersgrupper.
- Få danskerne til at spise 600 gram frugt og grønt om dagen.
- Ændre danskernes solvaner, så antallet af hudkræfttilfælde mindskes.
- Sikre alle danskere i de relevante aldersgrupper screening af høj kvalitet mod livmoderhalskræft og brystkræft.
- Give børn kendskab og hjælp til sund levevis.

FOKUSPUNKTER I 2003

- Sikre røgpolitik på uddannelsesstederne og arbejdspladser, så alle er beskyttet mod passiv røg.
- Nye former for rygestop-tilbud til målgruppen 15-20 årige.
- Oplyse om rygning, så hverken beslutningstagerne eller de unge mangler viden.
- Få de praktiserende læger til at tale om rygevaner med deres patienter.
- Øge deltagerprocenten i screeningsprogrammerne mod livmoderhalskræft.
- Arbejde politisk for at få indført mammografiscreening i alle amter i Danmark senest i år 2008.
- Udvikle informationsmateriale om forebyggelse til forskellige etniske grupper.

Fra v. Morten, Mads, Brian, og Danny fra Industri- og Håndværkerskolen i Nykøbing F. er nu underlagt røgpolitik.

KRÆFT I TAL

DOKUMENTATION OM FOREKOMST OG PROGNOSE

Kræftens Bekæmpelses Dokumentationsafdeling forsker i og vurderer årsager til kræft og overlevelse af kræft for at kunne beskrive udviklingen i kræftsygdomme. På den måde skaber vi også viden, som kan bruges til at vurdere indsatsen på kræftområdet. Vi integrerer viden om kræftsygdomme og praktisk forebyggelse. Tallene for kræftsygdommenes forekomst og prognose bruges som basis i vores dokumentationsarbejde, der løbende offentliggøres i publikationer og på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside. Vores viden bruges i uddannelse af fremtidens forskere i folkesundhed og epidemiologi.

ARTIKLER

Afdelingen har i 2002 udarbejdet eller medvirket i 26 videnskabelige artikler om kræftsygdom og risiko for kræft, prognose mv.

FOKUSPUNKTER I 2003

- Koble og bearbejde den viden, de offentlige registre (Cancerregisteret, Landspatientregisteret, Dødsårsagsregisteret, Patologiregisteret m.fl.) indeholder, så den kan udnyttes af både forskere, embedsværket og behandlersystemet.
- Følge udviklingen i kræftsygdommenes forekomst, dødelighed, prævalens (antal levende med kræft) og overlevelse nationalt og internationalt med henblik på at følge den nationale kræftplan.
- Underbygge fund fra registerundersøgelser gennem målrettede detailprojekter.

INDSATS MOD RØG

MANGE REAKTIONER PÅ PASSIV RØG

Passiv røg øger risikoen for kræft. Det konkluderede Verdenssundhedsorganisationens (WHO) internationale center for kræftforskning (IARC) i 2002 på baggrund af en sammenfattende vurdering af studierne på området.

Kræftens Bekæmpelse havde allerede på det tidspunkt passiv røg som et selvstændigt indsatsområde i sin tobakspolitik, og på baggrund af IARC's offentliggørelse gik vi ind i en debat om de politiske midler, der kan tages i brug for at beskytte mod passiv røg.

De nye meldinger gav mange reaktioner. Et flertal udtrykte glæde over, at der endelig var nogen, der tog sagen op, mens andre var bekymrede for de indskrænkninger i dagligdagen, som flere rygeforbud i det offentlige rum betyder for en del mennesker.

Kræftens Bekæmpelse har forståelse for disse reaktioner. Rygning opfattes af mange som en del af den

personlige frihed, og arbejdet for et gradvist mere røgfrit offentligt rum kræver lydhørhed fra foreningens side.

Tobak er den største kendte enkeltårsag til kræft. Den tobak, man udsættes for, når andre ryger, skader også. Derfor arbejder Kræftens Bekæmpelse f.eks. for røgfri storcentre, røgfri S-tog, røgfri afdelinger i restauranter og barer osv. Men vi mener, at måden, vi omgås røg på, skal være et samarbejde med alle de mennesker, det berører - både rygere og ikke-rygere.

Vores erfaring er, at rygning er så integreret en del af vores hverdag, at takt og tone på tobaksområdet ikke kun er forbud, men et emne, der skal diskuteres grundigt. Med samarbejde håber vi på, at alle danskere i fremtiden får mulighed for at vælge tobaksrøg helt fra og dermed beskytte sig mod at få kræft.

VOKSNE SKAL STØTTE UNGE I IKKE AT RYGE

Det er nødvendigt at få de unge til at forstå, at de ikke skal ryge. Men det er lige så vigtigt, at beslutningstagerne og voksne omkring de unge skaber mulighederne og forståelsen for ikke at ryge. Kræftens Bekæmpelse har derfor arbejdet på at indføre brugbare røgpolitikker på ungdomsuddannelserne igennem påvirkning af ledelse, organisationer, samarbejdsudvalg og politikere.

I 2002 har vi haft fokus på erhvervsskolerne. Vi har bl.a. gennemført analyser og udviklet og implementeret røgpolitikker på to store tekniske skoler. Samtidig med de nye rygeregler har eleverne og de ansatte på skolerne fået tilbudt rygestopkurser. Vi ønsker at indføre tilsvarende ordninger på andre skoler.

FØRST DEBAT SÅ RØGPOLITIK

Efter to års heftig debat indførte Esbjerg Tekniske Skole med hjælp fra Kræftens Bekæmpelse en røgpolitik. Målet var, at skolen skulle have en røgpolitik, der holdt i hverdagen.

Elever og lærere, der kom tilbage fra påskeferie i 2002, blev mødt af skilte ved alle indgange. Skolen var blevet røgfri. Kun i dertil indrettede rygerum og ude i det fri måtte der ryges.

-Harve der ikke ligget to års forarbejde, inden røgpolitikken blev indført, var det aldrig gået, siger skoleleder Peter Amstrup. Derfor var strategien at have en lang oplysende periode og så lade politikken træde i kraft.

RETEN TIL AT RYGE

Det ligger i håndværkerkulturen at ryge forholdsvis meget. Hver femte lærer og knap halvdelen af eleverne ryger. -At udstede forbud mod røg er næsten som at tage skydevåbenet fra en farmer i Texas. Her er vi inde på noget, der ligner fundamentale rettigheder, siger afdelingsleder Poul-Arne H. Callesen. De to års debat har derfor ikke været nogen dans på roser. Elever på flere afdelinger truede med at flytte skole, men blev alligevel. De 2.000 elever og 300 lærere og ansatte på skolen overholder i dag reglerne for røg.

Rygekulturen på Industri- og Håndværkerskolen i Nykøbing F. dyrkes ude eller i dertil indrettede rum.

RYGESTOP MED LÆGENS HJÆLP

Vi har i 2002 udarbejdet håndbogen "Ryger du? Veje til rygestop i almen praksis" til de praktiserende læger. Bogen beskriver, hvordan den praktiserende læge kan arbejde med rygestop, fra det minimale indgreb, hvor hun spørger alle patienter: Ryger du? til

det mere omfattende indgreb, hvor lægen fører patienten hele vejen igennem et rygestopforløb. Bogen blev sendt ud til alle praktiserende læger i november 2002. Den kan læses på www.cancer.dk/tobak

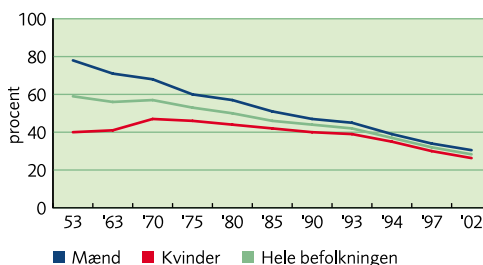

250.000 FÆRRE RYGERE PÅ SYV ÅR

Rygestop-samarbejdet mellem Kræftens Bekæmpelse, Hjerteforeningen, Danmarks Lungeforening og Sundhedsstyrelsen ophørte med udgangen af september måned 2002. Samarbejdet, der udsprang af kampagnen STOP 95, havde nået alle sine mål for bedre muligheder for rygestop i Danmark. I de år, STOP-kampagnen har eksisteret, er 250.000 danskere holdt op med at ryge.

I 1995 røg 38 pct. af mændene og 33 pct. af kvinderne i Danmark hver dag. I december 2002 var disse tal faldet til henholdsvis 31 pct. og 26 pct. Det viste den seneste rygevaneundersøgelse, som PLS Rambøll udførte for de fire organisationer bag STOP. Det er lykkedes at få en nedgang i andelen af dagligrygere på 7 procentpoint i den periode, hvor STOP-kampagnen har eksisteret.

Hvor mange røg "i går"?

Udvikling i andelen af voksne dagligrygere i Danmark. Modifieret fra Tobaksskaderådet, Gallup og PLS Rambøll.

SPORT UDEN RØG

Sportshaller og sportsklubber bør være røgfri for børn og unge. Det samarbejder Kræftens Bekæmpelse, Sundhedsstyrelsen, Danmarks Idræts Forbund (DIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Halinspektørforeningen og Nordjyllands Amt om. Der er bred enighed blandt samarbejdspartnerne og i

befolkningen om, at passiv rygning bør begrænses i sportshaller og klubber. Seneste undersøgelse fra PLS Rambøll - Monitorering af danskernes rygevaner 2002 - viser, at kun 5,5 pct. af befolkningen mener, at rygning bør være tilladt alle steder i hallen, undtagen på banerne.

NY HJEMMESIDE TIL SKOLEELEVER

Kræftens Bekæmpelse arbejder på nyt undervisningsmateriale om rygning til børn og unge, der går i 5. til 10. klasse. Første skridt er en nye hjemmeside til

skoleelever, som er en del af Kræftens Bekæmpelses nye kræftportal. Se www.cancer.dk/skolesite

6 OM DAGEN

FRUGTORDNINGER HAR SUCCES

Fra at være et lille forsøgsprojekt på fire skoler er Skolefrugt blevet en erhvervssucces, som har udbredt skolefrugtordninger til flere end 60.000 danske elever, som i dag har mulighed for at få skolefrugt. Det samme gælder firmafrugtordningen, hvor 14 private firmaer i dag lever af at levere frugt og grønt til virksomheder i Danmark.

-Vi gjorde en lille genistreg, siger projektchef Morten Strunge Meyer fra Kræftens Bekæmpelses forebyggelsesafdeling. -Vi valgte at kalde projektets styregruppe for en bestyrelse. Det betød, at samarbejdspartnerne sendte direktørerne til styregruppemøderne. Her sad bl.a. Erling Jensen, en visionær direktør fra virksomheden Agrova Food og fulgte skolefrugt-projektet. Efterhånden som det skred frem, kunne han se en ny forretningsmulighed i skolefrugt for sin virksomhed og gik derfor i gang med at starte firmaet Agrova Skolefrugt, fortæller Morten Strunge Meyer. Agrova Skolefrugt sørger sammen med to skolemælksdistributører for, at børn på flere end 200 danske skoler i dag kan få frisk frugt og grønt. Skolefrugt, der begyndte som en ide blandt forebyggelsesekspertter i bl.a. Kræftens Bekæmpelse, er dermed godt på vej til at blive udbredt og forankret i det danske samfund.

Ligeledes med Firmafrugt. 14 firmaer lever i dag af at levere frugt til danske virksomheder. Kræftens Bekæmpelse har været med til at dokumentere, at de ansatte på virksomheder med en frugtordning spiser mere frugt og grønt, end før ordningen kom. -Spørgsmålet for os er nu, hvordan vi kan arbejde politisk for at udbrede frugtordninger til endnu flere virksomheder. De er populære hos medarbejderne, forebygger kræft og øger sundheden generelt, siger Morten Strunge Meyer. Kræftens Bekæmpelse vil bl.a. gerne arbejde sammen med fagforeningerne om at sætte en dagsorden, der gør det

legitimt for en virksomhedsleder at gøre en indsats for arbejdsmiljøet og sundheden på sin virksomhed. -Jyske Bank har regnet ud, at én sygedag for én medarbejder koster virksomheden lige så mange penge, som det gør at give en medarbejder frugt i et helt år. Arbejdet ligger nu i at være dygtige advokater for frugt- og grøntordningerne, for de har bevist, at de både er økonomisk fornuftige, sunde og succesfulde, siger Morten Strunge Meyer.

Projektleder Morten Strunge Meyer arbejder bl.a. med at få danskerne til at spise mere frugt og grønt og beskytte sig i solen.

PATIENTSTØTTE

Patientstøtte

Tove Winther Kvist
leder kræftrådgiv-
ningen i Roskilde,
som åbnede i sep-
tember 2002.

Kræftens Bekæmpelse tilbyder rådgivning til kræftpatienter og deres pårørende. Erfaringerne fra de mange samtaler er et værdifuldt grundlag for foreningens arbejde med at sikre mennesker med kræft optimale muligheder for at leve et godt liv trods sygdommen og dens følgevirkninger.

En udfordring i disse år er at etablere tilbud om information om kræft og behandlingen af sygdommen og psykosocial støtte, der spænder vidt. En stigende gruppe kræftpatienter er aktive, tager egne initiativer til at klare sygdommen bedst muligt og har brug for opbakning. Forventningerne om en troværdig og opdateret viden om behandlingsmuligheder er store og rettes også mod Kræftens Bekæmpelse. Foreningen har en vigtig opgave i at sikre patienterne og deres pårørende adgang til denne viden samt til en menneskelig dialog med de behandlingsansvarlige læger om konkrete behandlingsmuligheder.

En vigtig støtte er kontakten til ligestillede. Der skal skabes formelle og uformelle frivillige netværk, så kræftpatienter og pårørende kan udveksle erfaringer. Udfordringen ligger i, at netværket skal være synligt og tilgængeligt, når behovet opstår.

INDSATSOMRÅDER I 2002

• Flere frivillige på danske sygehuse

Kræftens Bekæmpelse holdt den 6. november 2002 en konference, der skabte debat om muligheder og begrænsninger ved at bruge frivillige i sygehusek-

toren. De 140 inviterede deltagere var sundheds-personale, politikere, administratorer og frivillige. De vigtigste konklusioner var:

- frivillige kan være et væsentligt tilbud til indlagte kræftpatienter
- frivilliges indsats er kendetegnet ved tid, nærhed og respekt
- frivilliges indsats skal bakkes op af afdelingens personale
- frivillige skal have en organisation i ryggen, de skal kvalificeres til opgaven, og der skal være aftaler om indhold og organisering af deres indsats.

• Kræftpatienternes talerør

Kræftens Bekæmpelse har kontakt med mange af de kræftpatienter, der har søgt behandling i udlandet for egen regning. To rapporter om behandlingen i Hammelburg i Tyskland blev færdiggjort i 2002 og danner baggrund for foreningens styrkede indsats for at sikre viden og rådgivning i forbindelse med behandlingsvalg. Kræftpatienter bør have ret til en second opinion (en anden læges vurdering af diagnose og behandling), til en offentlig tilgængelig vidensbank med oplysninger om behandlingsmuligheder og til at møde læger, der er trænet i kommunikation.

• Kræftrådgivning

Det er Kræftens Bekæmpelses mål, at der i samarbejde med amterne etableres en kræftrådgivning i hvert af landets amter. Den lokale forankring skal sikre rådgivning tæt på patienter og pårørende. Vi arbejder

for en medfinansiering fra amterne på 40 pct. Flere amter har forhøjet tilskuddet, men desværre er det ikke lykkedes at få de amter, der i mange år har nydt godt af en rådgivning uden at give tilskud, til at bidrage. Det drejer sig om Fyns Amt, Nordjyllands Amt, Århus Amt, Københavns Amt og HS. Derudover mangler der stadig kræftrådgivninger i Vejle Amt og Vestsjællands Amt. Ringkøbing Amt har sagt ja til et samarbejde om en kræftrådgivning, der etableres i 2003.

FOKUSPUNKTER I 2003

• Erfaringsopsamling og analyse

Gennem en systematisk opsamling og analyse af erfaringer fra de mange samtaler på Kræftlinien, i kræftrådgivningerne og på RehabiliteringsCenter Dallund indhentes viden, der skal bruges i Kræftens Bekæmpelses politiske arbejde for at sikre kræftpatienter de bedst mulige vilkår - behandlingsmæssigt og psykosocialt.

• Kræftpatienters rettigheder

Den europæiske kræftuge 2002 satte fokus på patientrettigheder. I det kommende år skal udarbejdes en 'kræftpatienternes ønskeseddel' til sundhedspersonale, politikere og andre.

• Udsatte grupper

Der skal i 2003 sættes fokus på ensomme, ældre og svage kræftpatienters behov. Forskellige tiltag skal overvejes og afprøves, f.eks. en bisidderordning, specielle kurser og målrettede rådgivningstilbud.

• Fleksibel kontakt mellem patienter

Mange kræftpatienter udfordrer sig selv gennem fysiske udfoldelser som rækker fra bjergbestigning og maratonløb til gåture, og de ønsker at dele oplevelsen med andre. Fællesskab om handlemuligheder hjælper til et godt og aktivt liv efter behandling. Den nye kræftportal giver let adgang til at etablere møderum, hvor erfaringer kan udveksles på tværs af geografiske grænser.

• Palliation

Kræftpatienter skal frit kunne vælge, hvor de ønsker at dø. Der skal etableres et samarbejde mellem de forskellige tilbud, f.eks. de palliative afdelinger, -teams og hospices. Der skal endvidere arbejdes for en lovgivning, der sikrer et bedre lovgrundlag for at etablere et hospice.

RESULTATER I TAL

Antallet af nye henvendelser til Kræftens Bekæmpelses landsdækkende telefonrådgivning Kræftlinien og de 12 amtslige kræftrådgivninger satte ny rekord i 2002. I løbet af året modtog rådgivningerne mere end 14.400 nye henvendelser (henvendelser fra mennesker, der ikke før har henvendt sig til en kræftrådgivning). Det var dermed det tredje år i træk, hvor antallet af nye henvendelser til rådgivningerne var højere end 14.000.

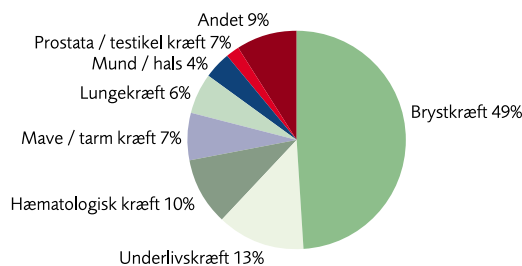
Ud over de nye henvendelser fik Kræftlinien 3.700 opkald fra mennesker, der havde henvendt sig tidligere. Samtidig havde de amtslige kræftrådgivninger yderligere 8.100 samtaler med 2.200 klienter som led i egentlige rådgivningsforløb. Tilsammen gennemførte Kræftlinien og kræftrådgivningerne dermed 26.200 rådgivningssamtaler i 2002.

Kræftrådgivningerne og Kræftlinien stod i løbet af året desuden for en lang række aktiviteter i form af undervisning, kurser, foredrag, åbne arrangementer, informationsmøder, netværksskabende tilbud, besøgstjeneste, formidling af kontakt til ligestillede, frivillig-aktiviteter på sygehuse samt gruppe-aktiviteter ledet af rådgivere eller frivillige. I løbet af 4. kvartal 2002 deltog godt 4.000 kræftpatienter, pårørende, efterladte, professionelle, frivillige, studerende og andre interesserede i disse aktiviteter.

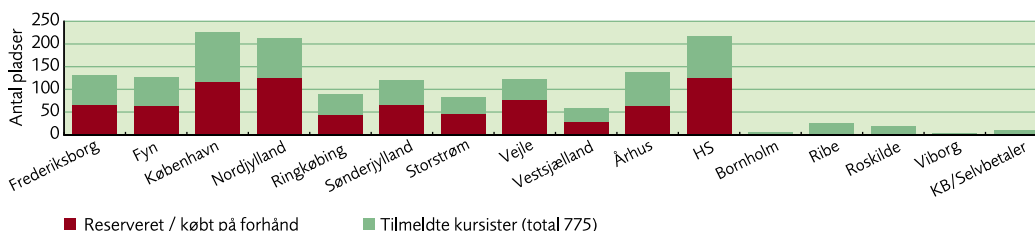
NØGLETAL FRA DALLUND

I 2002 har Kræftens Bekæmpelses Rehabiliterings-Center Dallund haft kursister i 42 uger. Der har i alt været 775 tilmeldte kursister, heraf har 96 meldt afbud. Gennemsnitsalderen for kursisterne har været 55 år. Den yngste var 20 år og den ældste 85 år. Kønsfordelingen var 15 pct. mænd og 85 pct. kvinder.

Diagnose fordeling på Dallund i 2002

Belægningsoversigt Amter 2002

FÆLLESSKAB BESKYTTER BØRN I SORG

Med hjælp fra Kræftens Bekæmpelse er Aalborg Kommune den første i landet, der har forpligtet sine skoler til at etablere handleplaner for mødet med børn i sorg.

Der tegner sig et billede af succes, når man ser på de foreløbige erfaringer med OmSorg-handleplanerne, viser en ny evalueringsrapport.

Initiativet fra 2000 har bragt kommunen i en førerposition, når det gælder at være forberedt på børns sorg. Ud af 52 skoler i kommunen - herunder samt-

lige 32 kommunale folkeskoler - har 50 skoler fået handleplaner, der i detaljer beskriver, hvordan de skal møde børn i sorg over for eksempel at have mistet et familiemedlem.

-Det er en stor misforståelse at tro, at børn kan beskyttes fra følelsen af sorg ved, at vi skjuler vores egne følelser for dem. Den eneste beskyttelse, børnene har i disse situationer, er fællesskabet med deres klassekammerater, lærere og pædagoger, siger pædagogiske konsulenter i Kræftens Bekæmpelse, Jes Dige og Per Bøge.

NY KRÆFTRÅDGIVNING I ROSKILDE

Kræftens Bekæmpelse har nu 12 kræftrådgivninger i amterne og HS. Den nyeste åbnede i Roskilde i september 2002. Dermed kan flere kræftpatienter få hjælp tæt på deres bopæl.

Kræftrådgivningen i Roskilde er oprettet i samarbejde med Roskilde Amt, der giver 500.000 kr. om året i støtte. Desuden har de lokale virksomheder Stryhn's og Nycomed hjulpet med etableringen af rådgivningen med hver 250.000 kr.

VI KAN RUMME ANDRES FØLELSER

Når kræft rammer, oplever både patienter og pårørende, at deres nærmeste er for involverede til at kunne rumme de mange spørgsmål og følelser. På kræftrådgivningen er de eksperter i denne situation. De kender til både den behandlingsmæssige, praktiske og psykologiske side af sagen

Lederen af kræftrådgivningen i Roskilde, psykolog Tove Winther Kvist, ser det som sin fornemste opgave at kunne rumme andre menneskers følelser. Frustration, sorg, vrede eller glæde - alt er legitimt at tale med rådgiveren om. Sammen med sygeplejerske Inga Holst, socialrådgiver Anne Møller, sekretær Merete Rostrup Nielsen og frivillige telefonpassere tager hun imod alle, der henvender sig til kræftrådgivningen for at få viden eller hjælp. Det har mere end 80 mennesker gjort i løbet af de første tre måneder, rådgivningen har eksisteret.

HELST INGEN VENTETID

Der skal ikke være for lang ventetid til en afklarende samtale, som alle, der henvender sig, bliver tilbudt. -Det, vi laver, er især korttidsrådgivning, ikke lange terapiforløb. Vi kan tilbyde hurtig afklaring af de hjælpemuligheder, der er til rådighed, forskellige former for psykologisk hjælp og råd om sociale og sygdomsmæssige forhold. Og det skal der ikke være lang ven-

tetid på, siger Tove Winther Kvist, der synes, det er opløftende at få lov at hjælpe kræftpatienter og deres pårørende.

-Af og til føler jeg mig ydmyg over at få lov til at stå på sidelinien og hjælpe mennesker, der har så stort mod og vilje til at se vanskelige livsforhold i øjnene, siger hun. Men virkeligheden ligner ikke en historie fra damebladene. -Vores sygeplejerske Inga Holst minder os nogle gange om, at ingen nogensinde er blevet lykkelig af at få kræft, siger Tove Winther Kvist. Nogle kommer styrket ud af en krise. Men ikke alle.

LIVSKVALITET

-Det er altafgørende, at Kræftens Bekæmpelse til stædighed kæmper for, at patienterne får den bedste behandling og bliver tilbudt den herhjemme, siger Tove Winther Kvist. Men nogle gange fortrænger spørgsmålet om behandling hensynet til kvaliteten af det liv, patienten lever.

-Nogle patienter vælger at sige nej til at få mere behandling, hvis det har for store bivirkninger. Og det skal der være plads til. Desværre møder jeg en del frustrerede patienter, som føler, at det er tabu at sige nej til behandling, fordi de vil have mest muligt ud af deres liv og ikke være forhindret af behandlingens

bivirkninger, siger Tove Winther Kvist. Her kan rådgiveren hjælpe med en afklaring, som familie og venner er for tæt på til at kunne håndtere. -Kvaliteten ved livet er noget, vi taler meget om, siger Tove Winther Kvist.

Kræftrådgivningen i Roskilde holder i 2003 to foredrag om de psykiske følger af brystkræft, og om udfordringerne ved at være pårørende til en

kræftpatient. Foredragene arrangeres i samarbejde med Psykiatrifonden. I foråret 2003 starter rådgivningen en samtalegruppe for kræftpatienter fra Roskilde Amt, der var på Kræftens Bekæmpelses RehabiliteringsCenter Dallund i 2002.

Se oversigt over alle Kræftens Bekæmpelses rådgivninger med åbningstider og telefonnummer på www.cancer.dk

NÅR EN MEDARBEJDER FÅR KRÆFT

Hvert år rammes godt 30.000 mennesker i Danmark af kræft. Heraf er cirka 40 pct. i den erhvervsdygtige alder. Behandlingen af en kræftsygdom kan betyde et længerevarende fravær fra arbejdet, hvilket kan blive starten på en proces, der resulterer i, at man forlader arbejdsmarkedet. Kræftens Bekæmpelse hjælper virksomheder, patienter og sagsbehandlere til at undgå dette.

KRÆFT OG ARBEJDE

Mange virksomheder spørger om, hvad man kan gøre, når en medarbejder får kræft. Derfor tilbyder Kræftens Bekæmpelse hjælp

Kræftens Bekæmpelse har igennem flere år fået mange henvendelser fra virksomhedsledere, kræftpatienter og kolleger, der ikke ved, hvad de skal gøre, når en medarbejder får kræft. Derfor har foreningen nu udgivet håndbogen "Når en medarbejder får kræft".

-Bogen bygger dels på de henvendelser, vi har fået fra arbejdsgivere og kræftpatienter, dels en spørgeskemaundersøgelse, som er foretaget hos personalechefer på 50 virksomheder med over 500 ansatte. Det viste sig, at de peger på de samme problemer, og det er de problemer, som behandles i bogen, siger Jutta Ølgod.

VIRKSOMHEDER KAN FÅ HJÆLP

Kræftens Bekæmpelse har uddannet et korps af konsulenter i landets amter, der mod betaling kan tage ud og hjælpe en virksomhed, hvis enten ledelsen eller de ansatte er i tvivl om, hvordan de skal håndtere et sygdomsforløb eller dødsfald. Man kan få kontakt med konsulenterne ved at henvende sig til en af Kræftens Bekæmpelses kræftrådgivninger.

Bogen "Når en medarbejder får kræft" kan læses på www.cancer.dk under Alt om kræft og Tæt på en kræftpatient. Her findes også en kort version af håndbogen.

UDFORM EN KRÆFTPOLITIK

Jutta Ølgod opfordrer virksomhederne til at udforme en kræftpolitik som en del af personalepolitikken.

-Selv om mennesker er forskellige, og alle ikke har brug for det samme fra deres arbejdsplads, er det en god idé at have en politik, der opstiller nogle rammer for, hvordan virksomheden håndterer kritisk sygdom, siger hun.

-For eksempel havde en større virksomhed en medarbejder, der havde fået konstateret en kræftsvulst i hjernen. Arbejdet var hans et og alt, og han aftalte med ledelsen, at han kunne fortsætte med at arbejde under sygdomsforløbet.

Han blev gradvist mere syg og begyndte at lave fatale fejl. Rådvidheden bredte sig blandt ledelse og medarbejdere. Virksomheden stod pludselig i et dilemma mellem at optræde troværdigt over for kunderne og lade den syge medarbejder fortsætte sit arbejde. Man ville gerne begge dele.

Ledelsen fandt ud af at tale med den syge medarbejder om, at man var glad for hans arbejde, men at en kollega i fremtiden måtte assistere ham. Han havde sin sidste arbejdsdag, tre dage før han døde. Nu har virksomheden fået en kræftpolitik, der kan hjælpe dem til at styre uden om stressede og tilspidsede situationer, hvis en medarbejder skulle få kræft eller blive pårørende til en kræftpatient, fortæller Jutta Ølgod.

Jutta Ølgod er sociolog i Kræftens Bekæmpelse og en af forfatterne bag håndbogen "Når en medarbejder får kræft".

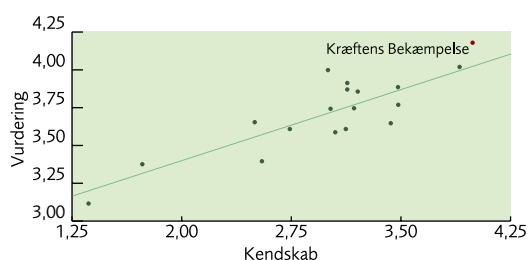
FUNDRAISING

Fundraising

I lighed med tidligere år har vi også i 2002 målt vores omdømme i befolkningen. En måling som endnu en gang placerer Kræftens Bekæmpelse helt i top, som den forening, danskerne kender bedst og vurderer højest.

Vurderingen af Kræftens Bekæmpelse 2002 lå på 4,18, mens kendskabet lå på 3,99. For begge tals vedkommende er der tale om en stigning i forhold til 2001, hvor tallene var hhv. 4,10 og 3,90.

Generelt omdømme

Figuren viser de største danske velgørende foreninger fordelt efter kendskab og vurdering. Et stort kendskab giver en placering langt til højre i figuren, og en høj, positiv vurdering giver en placering højt op i figuren.

Kilde: ACNielsen AIM A/S (Almennyttige Foreningers Image)

INDSATSOMRÅDER I 2002

- Et målrettet arbejde med at øge tilgangen af nye medlemmer og fastholde eksisterende medlemmer og bidragydere.
- Optimering af lotteriet gennem bedre indkøb/produktion, attraktive gevinster, gode sponsoraftaler m.v.
- Indsamling af fremmed valuta i forbindelse med overgangen til EURO, som blev sat i gang i efteråret 2001.
- Etablering af nye samarbejdsaftaler med erhvervslivet, blandt andet i form af sponsorering af landsindsamlingen og Kræftrådgivningen i Roskilde samt støtte til en række projekter inden for forskning, forebyggelse og patientstøtte.
- Forberedelse af en opdateret og udvidet hjemmeside om foreningen under den nye kræftportal www.cancer.dk
- Planlægning af de aktiviteter, der skal markere foreningens jubilæum i 2003.

ARV OG LOTTERI

– DE STØRSTE INDTÆGTSKILDER

En tredjedel af de penge, foreningen giver til forskere, kommer fra arv og testamentariske gaver fra pri-

vatpersoner. Igennem en årrække har antallet af arvesager været faldende, men indtægtsmæssigt er dette til dels blevet udlignet af højere hus- og aktiepriser. Antallet af afsluttede arvesager lå i 2002 på 274 mod 281 afsluttede sager i 2001. Kræftens Bekæmpelses næststørste indtægtskilde, lotterierne, er i særlig grad udsat for konkurrence, primært fra de statslige spil. Foreningens lotterier kæmper hårdt for at opretholde indtjeningsniveauet, men vi er bekymret for, hvor længe vi kan holde indtjeningen på det nuværende niveau. Derfor er det så meget desto mere glædeligt, at vi i 2002 har kunnet øge overskuddet fra lotterierne til 37,5 mio. kr. mod 36,5 mio. kr. i 2001. Merindtjeningen skyldes først og fremmest besparelser opnået i indkøb og produktion af lotteriet samt øget sponsering af lotterigevinster.

FLERE MEDLEMMER BLIVER

Kræftens Bekæmpelse fastholder målet om at nå en årlig medlemstilvækst på 1-3 pct. Dette kræver 25-30.000 nye medlemmer om året for at opveje naturlig afgang og frafald. Ved udgangen af 2002 havde vi registreret 266.246 medlemmer mod 249.593 ved udgangen af 2001. Det er en fremgang på 6,7 pct. i 2002 mod 5,3 pct. i 2001. Den øgede fremgang skyldes især, at det er lykkedes at fastholde flere af de eksisterende medlemmer, idet tilgangen af nye medlemmer er uændret i forhold til 2001.

Det er fortsat telefonen, der har været det vigtigste værktøj i vores hverveindsats, men i 2002 er der også hvervet et større antal medlemmer via internettet. Det er første gang, vi for alvor har taget det elektroniske medie i brug til dette formål.

MÅLRETTET KOMMUNIKATION TIL HVER ENKELT MEDLEM

Vi har arbejdet målrettet med at afprøve forskellige justeringer i den kommunikation, der sendes til medlemmerne. Målet er at sikre, at vores kommunikation er så relevant og vedkommende som muligt i forhold til det enkelte medlem. Der er tale om en langsigtet indsats, som har til formål at fastholde medlemmerne

FREM GANG I 2002

- Antallet af medlemmer i "Virksomheder mod kræft" nåede op på 3.164 i 2002. Målet er at nå 3.350 i 2003.
- Der har været fremgang i antallet af forskningsgave-støttere. I alt 1.765 virksomheder gav en forskningsgave til Kræftens Bekæmpelse, hvilket er 29 pct. flere end året før.
- Vi har solgt mange julekort og årskalendere til erhvervslivet. I 2003 vil vi arbejde med yderligere udvikling af produktsalg.

Designerne munthe+simonsens t-shirt fra sommeren 2002 gav mere end 300.000 kr. til forskning i brystkræft.

i længere tid og/eller øge gennemsnitsbidraget fra det enkelte medlem. Allerede i 2002 så vi de første spæde tegn på, at indtjeningen blandt de eksisterende medlemmer kan forbedres, idet det gennemsnitlige bidrag pr. medlem steg til 126 kr. i 2002 mod 118 kr. i 2001.

SAMARBEJDE MED ERHVERVSLIVET

Kræftens Bekæmpelse er i disse år fokuseret på at indgå større samarbejdsaftaler med særligt udvalgte virksomheder, bl.a. gennem sponsorering af foreningens kerneområder - forskning, forebyggelse og patientstøtte. I slutningen af 2002 blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skal udvikle modydelse, Kræftens Bekæmpelse kan tilbyde disse virksomheder. Et eksempel på en virksomhed, der har indgået en større samarbejdsaftale med Kræftens Bekæmpelse, er det danske kosmetikfirma GOSH, som i 2002 for andet år i træk støttede projekt OmSorg med mere end 500.000 kr. (Læs mere om OmSorg på s. 22)

JUBILÆUM

I anledning af Kræftens Bekæmpelses 75-års jubilæum er der udgivet en kunstkalender. Efter tilladelse fra Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, som er protektor for foreningen, fik vi lov til at bruge seks af hendes egne malerier sammen med seks motiver fra billedkunstneren Bjørn Nørgaards gobeliner, som hænger i Riddersalen på Christiansborg. Kunstkalenderen for kalenderåret 2003 blev i 2002 solgt i mere end 12.000 eksemplarer til erhvervslivet og private.

Hendes Majestæt Dronningen har ydermere givet tilladelse til at udgive kunstværkerne i form af kunstplakater, der i 2003 vil blive solgt til fordel for Kræftens Bekæmpelse i samarbejde med Amagerbanken, som fejrer sit 100 års jubilæum.

FOKUSPUNKTER I 2003

- At fastholde og tiltrække nye medlemmer og bidragsydere - både blandt befolkningen og i erhvervslivet.
- At øge folks opmærksomhed på muligheden for testamentariske gaver til Kræftens Bekæmpelse.
- At fastholde lotteriindtægterne.
- At generere ekstra indtægt og skabe øget opmærksomhed på Kræftens Bekæmpelse i anledning af 75-års jubilæet gennem en række forskellige aktiviteter.

MODE TIL FORDEL FOR BRYSTKRÆFTSAGEN

Designerparret Naja Munthe og Karen Simonsen ønskede at skabe større åbenhed om brystkræft. Både for at forebygge sygdommen, men også for at skaffe penge til forskning i brystkræft. Derfor designede Munthe + Simonsen en T-shirt, som blev solgt til fordel for Kræftens Bekæmpelse. Salget gav en indtægt på 307.000 kr.

SPONSORER I ERHVERVSSAMARBEJDET:

- home, sponsor for landsindsamlingen
- National Industri, støtte til forskningsprojektet Efterlever af Børnecancer
- Nykredit's Fond, støtte til forskningsprojektet Radonstrålinger i boliger
- Foreningen Østifterne, støtte til forskningsprojekt Radonstrålinger i boliger
- GOSH A/S, forebyggelses- og patientstøtteprojektet OmSorg
- PhotoCure, sygdomspjece om hudkræft
- Nycomed A/S, sponsor for etableringen af kræft-rådgivningen i Roskilde
- Stryhns A/S, sponsor for etableringen af Kræft-rådgivningen i Roskilde
- At optimere samarbejdet med erhvervslivet - bl.a. ved at tilbyde foreningens kernekompetencer inden for forskning, patientstøtte og forebyggelse som modydelse.
- At afdække etisk korrekte muligheder for massemarkedsføring og produktsalg, der kan generere en ekstra indtjening.

Resultater 2000-2002

	2000	2001	2002
Antal private medlemmer	236.962	249.593	266.246
Indgået medlemskontingent mv. i t.kr.	24.723	29.543	33.486
Gennemsnit	104	118	126
Arveindtægter i t.kr.	117.468	117.649	121.297
Antal afsluttede sager	326	281	274
Overskud ved lotteri i t.kr.	36.033	36.456	37.479
Overskud ved skrabetpil i t.kr.	1.089	0	0
Antal indsamlere ved landsindsamling	21.000	21.000	23.000
Overskud ved landsindsamling i t.kr.	16.861	18.098	22.400
"Overskud" pr. indsamler i kr.	803	862	974
Vareindgang til igen-butikkerne:			
Afhentninger, ca. værdi i t.kr.	3.500	3.500	4.000?
Aflevering af indbo og tøj i t.kr.	1.830	1.669	1.900?
Overskud fra igen-butikkerne i t.kr.	1.746	1.555	1.870?
"Virksomheder mod Kræft":			
Antal medlemmer	2.809	3.031	3.164
Indtægter i t.kr.	5.825	5.961	6.374
Gennemsnitlig indbetaling i kr.	2.073	1.967	2.015
"Forskningsgaver":			
Antal forskningsgaver	954	1.366	1.765
Indtægter i t.kr.	924	1.351	1.792
Gennemsnitlig indbetaling i kr.	969	989	1.015

LOKALFORENINGER

FRIVILLIGT ARBEJDE I DET POLITISKE RUM

Siden den nationale kræftplan kom i 2000, er der kommet fokus på det frivillige, lokalpolitiske arbejde i Kræftens Bekæmpelse. I 2002 har frivillige påvirket de politiske beslutninger til fordel for kræftsagen på flere forskellige måder.

I flere amter har lokalforeningerne holdt møder, hvor politikere, læger og frivillige har udvekslet synspunkter. Mange frivillige har arbejdet sammen for at få gennemført kræftplanen i deres amt, for at få etableret kræfttrådgivning med økonomisk støtte fra amtet og for at få amtet til at betale til kræftpatienters ophold på RehabiliteringsCenter Dallund. De frivillige har deltaget i kræftplangrupper i amtet og gjort en lokalpolitisk indsats for forebyggelse og patientstøtte, og der har været lydhørhed fra poli-

tikernes side over for de frivillige, der selv er borgere i amtet, og som taler på mange kræftpatienters vegne.

For at give lokalforeningerne et bedre grundlag at arbejde ud fra har kommunalbestyrelsesmedlem Gina Øbakke, Stevns kommune, og amtsrådsmedlem Karen Baungaard fra Ribe Amt undervist på to kurser i politisk arbejde for frivillige.

INDSATSOMRÅDER I 2002

- Der er stigende interesse for det kræftpolitiske område i lokalforeningerne. Vi har i 2002 afviklet to kurser i kræftpolitisk arbejde, med økonomisk støtte fra Kontaktudvalget for frivilligt socialt arbejde. Kurserne lagde vægt på viden om Kræftens Bekæmpelses politik og amters og kommuners struktur og

arbejdsområder. Frivillige og politikere fik desuden lejlighed til at diskutere, hvordan frivillige kan påvirke politiske beslutninger.

- Landsindsamlingen i 2002 gav et overskud på 22,4 mio. kr. og blev dermed den bedste i mange år. For første gang blev der i udvalgte kommuner arbejdet med salg af rutesponsorater, hvor erhvervsdrivende blev spurgt, om de ville støtte indsamlingen med 1.000 kr. Der blev solgt ca. 100 rutesponsorater. På baggrund af lokalforeningernes erfaringer arbejdes der nu på en videreudvikling af konceptet til brug i 2003.
- Kræftens Bekæmpelse har i 2002 indsamlet data om lokalforeningernes arbejde. Vi satsede på at oprette et IT-baseret system til opsamling af viden om frivillige aktiviteter, men på grund af det omfattende arbejde med den nye kræftportal - www.cancer.dk - er opbygning af systemet udsendt til 2004.

FOKUSPUNKTER 2003

- Kræftens Bekæmpelses 75-års jubilæum. Lokalforeningerne forbereder over hele landet større aktivite-

MANGE FRIVILLIGE HJÆLPER

Der er ca. 1500 frivillige tilknyttet Kræftens Bekæmpelses lokalforeninger, ca. 250 mennesker arbejder frivilligt i igenbutikker, og til landsindsamlingen 2002 hjalp mere end 23.000 indsamlere.

ter i anledning af jubilæumsåret: Blandt andet en vandrestilling med 60 af de bedste, nulevende danske billedkunstnere, som hver har skænket et kunstværk til Kræftens Bekæmpelse, samt aktiviteter på Danmarks slotte og herregårde, der åbnes for offentligheden.

- Projekt Sund livsstil har modtaget støtte fra Sundhedsministeriet til opbygning af et lokalt frivilligt arbejde til fremme af et sundere liv.
- Opbygning af igen-butikker (genbrugsbutikker) på Sjælland. igen-kæden vil i 2003 åbne to nye, store genbrugscentre på Sjælland, efter i en år-række at have drevet seks genbrugsbutikker i Østjylland.

MAN SKAL UDNYTTE SIN POSITION SOM LOKAL BORGER

I april 2002 inviterede formanden for Søllerød Lokalforening, Kirsten Jørgensen, amtsrådsmedlem og onkologisk sygeplejerske Birgit Tystrup fra Københavns Amt til at holde et foredrag i Kræft-rådgivningen i Lyngby. Her udnyttede hun anledningen til at invitere hele sundhedsudvalget i Københavns Amt en tur til Kræftens Bekæmpelses RehabiliteringsCenter Dallund på Fyn. -Hvis man har mulighed for det, skal man udnytte sin position som lokal borger til fordel for kræftsagen. Der er mange

muligheder for at få politikerne i tale, siger Kirsten Jørgensen.

De seks udvalgsmedlemmer, der deltog i turen, var imponerede over det femårige rehabiliteringsprojekt. -Dallund er så stor en succes, at vi ikke tror, det nogensinde kan afsluttes, sagde de, og gav deres ord på at være fortalere for RehabiliteringsCenter Dallund i forhold til andre amter, der tøver med at give støtte.

DER SKAL IKKE SÅ MEGET TIL

-I virkeligheden skal der ikke så meget til, siger Berit Mathiasen, formand for lokalforeningen i Nykøbing Falster, om sit samarbejde med Storstrøms Amt. Efter hun i maj 2002 havde deltaget i et kræftpolitisk kursus, besluttede hun sig for at arbejde for en øget forebyggelsesindsats i sit amt. Borgerne i amtet skulle vide, hvor meget forebyggelse betyder for den enkeltes sundhed. Og det skulle amtet hjælpe til med, mente Berit Mathiasen.

I dag har hun i samarbejde med Storstrøms Amt fået etableret Kræftens Bekæmpelses projekt "Sund livsstil" i Nykøbing Falster. Her afholder lokalforeningen et kursus over seks onsdage med sundhed for den enkelte på programmet. -Det offentlige kan forekomme at være en skræmmende stor størrelse. Men vores amt er fyldt med mennesker, der gerne vil arbejde sammen med os, og vi kan nå langt i fællesskab, siger Berit Mathiasen.

KOMMUNIKATION

Kommunikation

Udviklingen af en ekstern og intern kommunikationsstrategi har været i fokus for kommunikationen i 2002. Vores mål har bl.a. været at blive bedre til at dele Kræftens Bekæmpelses viden med alle de forskellige mennesker, grupper, netværk, foreninger, myndigheder, virksomheder, institutioner og instanser i samfundet, vi arbejder sammen med (vores interessenter).

Desuden har vi arbejdet på at blive skarpere i formidlingen af Kræftens Bekæmpelses holdninger, mål og resultater, så foreningen bliver hørt og spurgt i den offentlige debat.

INDSATSOMRÅDER I 2002

Udviklingsarbejdet har særligt drejet sig om Kræftens Bekæmpelses egne medier. Foruden kræftportalen www.cancer.dk på internettet er der udviklet et nyt medlemsblad, tætpåkræft, et nyt elektronisk nyhedsbrev, C@ncerNyt og et nyt nyhedsbrev for de frivillige i Kræftens Bekæmpelse, Sløjfen.

For at koordinere indsatsen i såvel egne som eksterne medier har vi oprettet en redaktionskomité, der består af repræsentanter fra alle afdelinger i foreningen (kommunikation, marketing, biologisk forskning, epidemiologisk forskning, forebyggelse, lokalforeninger og patientstøtte). Redaktionskomitéens opgave er at effektivisere informationsstrømmen fra de nyhedsproducerende til de nyhedsformidlende dele af foreningen og at forbedre det interne samarbejde om at få kræftsagen og nye forskningsresultater ud i offentligheden.

• www.cancer.dk

Kræftportalen www.cancer.dk åbnede i marts 2003, men det store grundlæggende udviklingsarbejde er foretaget i 2002. På www.cancer.dk finder man nu en fælles indgang til seks helt nye hjemmesider sammen med Kræftens Bekæmpelses øvrige tilbud på internettet.

www.cancer.dk er Danmarks største og mest omfattende hjemmeside om kræft, og det er Kræftens Bekæmpelses ambition hele tiden at udvikle portalen, så den beholder denne position. Vi ønsker, at www.cancer.dk skal være det sted på nettet, hvor kræftpatienter og deres pårørende finder det mest naturligt at søge alle slags informationer om kræft. Både information om kræftsygdomme og deres behandling, kontakt- og støttemuligheder, debat og meget mere. Kræftportalen er bemandet med lægefagligt og kommunikationsfagligt personale for at sikre en høj standard formidlet i et let forståeligt sprog. Kræftportalen arbejder sammen med andre store sundhedsportaler i Danmark for at dele ny viden og muligheder på internettet og dermed gøre alle relevante informationer og nyheder let tilgængelige for patienter og pårørende.

• tætpåkræft og Sløjfen

2002 blev det sidste år for medlemsbladet Liv med

EKSTERNE BESØG (USER SESSIONS) PÅ WWW.CANCER.DK

2002	463.203	2000	245.254
2001	317.420	1999	115.932

kræft og det interne nyhedsblad Kræftnyt. Liv med kræft udkom fire gange i 2002 i et oplag på 75.000, og Kræftnyt udkom fem gange i et oplag på 3.500. Fra 2003 erstattes de af tætpåkræft, som foruden at indeholde reportager, nyheder og holdninger også har en detaljeret kalender over de mange lokale aktiviteter på kræftrådgivningerne og i lokalforeningerne. tætpåkræft henvender sig bredt til foreningens medlemmer og frivillige, sygehuse, praktiserende læger, landspolitikere og amtspolitikere samt medierne. Derudover begyndte vi i 2003 også at udgive et særligt nyhedsbrev, Sløjfen, til de frivillige i Kræftens Bekæmpelse.

• C@ncerNyt

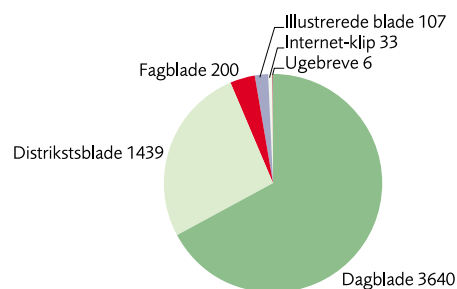
Det daglige presseklip er nået op på 650 abonnenter (mod 627 i 2001), og det elektroniske nyhedsbrev, som udkom hver anden uge i 2002, har nu omkring 1.000 abonnenter (mod 865 i 2001). I 2003 lægges det daglige presseklip og nyhedsbrevet sammen til C@ncerNyt, som bliver Kræftens Bekæmpelses daglige nyhedsmail med både egne historier, baggrund og presseklip.

• Medieomtale

I 2002 er Kræftens Bekæmpelse blevet omtalt i medierne 5.425 gange (mod 8.180 gange i 2001).

Fordeling på medietype

Periode 01.01.2002 - 31.12.2002

Kræftens Bekæmpelse omtales meget i medierne i forbindelse med lokalforeningerne og landsindsamlingen. I 2002 har der derudover bl.a. været omtale af følgende sager, hvor Kræftens Bekæmpelse har meldt en holdning ud:

• Behandling i udlandet

Danske kræftpatienter kan nu få tilbudt eksperimentel behandling i udlandet på det offentlige regning efter vurdering i Sundhedsstyrelsens råd-

givende panel. Kræftens Bekæmpelses holdning er, at alle behandlingstilbud, der gør nytte, skal tilbydes patienterne både i ind- og udland. Det gælder både helbredende og livsforlængende behandlinger og behandlinger, der øger kræftpatienters livskvalitet.

- **Second opinion**

Kræftens Bekæmpelse mener, at alle patienter skal have ret til gratis at få en uvildig vurdering af deres behandlingstilbud - en såkaldt second opinion - som man f.eks. har det i Sverige, Norge og Island.

- **Alternativ behandling**

Kræftens Bekæmpelse støtter metoder og undersøgelser, der kan dokumentere virkningen af alternative præparater og behandlingsformer, så patienter og pårørende har et godt grundlag at vælge alternative behandlinger på.

- **Passiv rygning, tobaksafgifter og forbud**

Kræftens Bekæmpelse arbejder for et gradvist mere røgfrit offentligt rum. Vi gik i 2002 imod nedsættelsen af tobaksafgiften. Forbuddet mod salg af tobak til unge under 16 år hilses velkommen i Kræftens Bekæmpelse, selv om vi helst havde set, at aldersgrænsen blev sat til 18 år. Argumentet for en højere aldersgrænse er, at de unge stadig vokser, fra de er 16 til 18 år, og celler, der ikke er færdigudviklede, er mere følsomme over for rygningens skadelige virkninger.

- **Kræftplanen**

Kræftens Bekæmpelse arbejder positivt for kræftplanen. Der er ved at være balance mellem

behandlingsbehov og kapacitet. Der anvendes i dag mere end 1,2 mia. kr. mere om året til kræftbehandling end for tre år siden. En flot udvikling.

- **Landsdelsmøder**

Kræftens Bekæmpelse holdt i 2002 landsdelsmøder i alle amter i Danmark med deltagelse af i alt 525 frivillige. Vi gjorde status i hvert amt, og gik derefter i medierne med vores ønsker og krav til en forbedret indsats for kræftsagen. Emnerne var bl.a. forebyggelsesaktiviteter, screening, rehabilitering, hospice og patientstøtte.

I forbindelse med de regionale landsdelsmøder i Kræftens Bekæmpelse gjorde vi status på problemerne med forebyggelsesaktiviteter, screening og patientstøttetilbud i hvert amt. Derefter gik vi i medierne med de ønsker og krav, vi havde til en forbedret indsats for kræftsagen i amtet.

FOKUSPUNKTER 2003

- Efter et år med mange og store udviklingsprojekter er udfordringen i 2003 at få disse til at bære frugt i en god daglig drift. Specielt skal Kræftportalen, tætpåkræft og C@ncerNyt vise deres evne til at formidle Kræftens Bekæmpelses viden og holdninger klarere og med større gennemslagskraft end før.
- Der ligger i 2003 også en stor udfordring i at styrke den daglige pressekontakt til både landsdækkende og lokale medier. Kræftens Bekæmpelse har pligt til at deltage i den til enhver tid løbende offentlige debat om emner inden for kræftsagen og sætte de dagsordener, der bedst muligt varetager de kræftsyges interesser.

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside www.cancer.dk er blevet udviklet til en kræftportal med seks helt nye hjemmesider om kræft.

ØKONOMISKE NØGLETAL

Økonomi

Bruttoindtægterne, dvs. indtægterne før fradrag af udgifter ved indtægtsskabende virksomhed er i 5-års perioden 1998 til 2002 steget med 28,3 mio. kr. til i alt 338,6 mio. kr. I den betragtede periode har der været udsving i de samlede indtægter fra de laveste på 310,3 mio. kr. i 1998 til de højeste på 338,6 mio. kr. i 2002.

Posten "Indsamlede midler", der bl.a. indeholder indtægter fra arv, medlemskontingenter, landsindsamlinger, tilskud til konkrete forskningsprojekter m.v., udgjorde i år 2002 i alt 236,7 mio. kr., hvilket er en stigning på 11,3 mio. kr. i forhold til året før, og det højeste indtægtsbeløb i den betragtede periode.

Posten "Indgået medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og faste bidragydere" svinger i den betragtede periode mellem knap 25,0 mio. kr. i år 2000 og 33,5 mio. kr. i år 2002, hvilket svarer til en fremgang på ca. 35 pct. Posten udviser klart en stigende tendens.

Posten "Arv og testamentariske gaver" svinger mellem det laveste provenu i 1998 på 107,4 mio. kr. og det højeste provenu i 1999 på 127,9 mio. kr. I de sidste

tre år er indtægterne stabiliseret omkring et gennemsnit på lidt over 118,0 mio. kr. pr. år.

Posten "Eksterne tilskud til konkrete forskningsprojekter" svinger mellem den laveste indtægt i 1999 på 26,0 mio. kr. til det højeste i 2001 på 36,9 mio. kr.

Overskud ved "Landsindsamlinger" har i den betragtede periode vist en klart stigende trend, idet overskuddet i 1998 udgjorde 15,6 mio. kr. mod 22,4 mio. kr. i 2002 svarende til en fremgang på 43,3 pct.

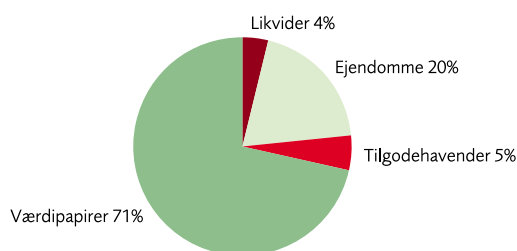
Overskud ved "Lotterier m.v." stiger i år 2002 til 37,5 mio. kr. efter i de fire forudgående år at have udvist en faldende tendens. Disse indtægter er siden 1998 faldet fra 41,6 mio. kr.

Overskuddet ved "Arrangementer og salg af julekort m.v." viser klart en fremgang i 2002 ikke mindst på grund af refusion af tidligere betalte momsbeløb.

"Kapitalindtægterne", der omfatter indtjente renter, udbytter og huslejeindtægter falder drastisk i 2002 til 31,7 mio. kr. mod 37,8 mio. kr. i år 2001, hvilket primært kan forklares ved faldende obligationsren-

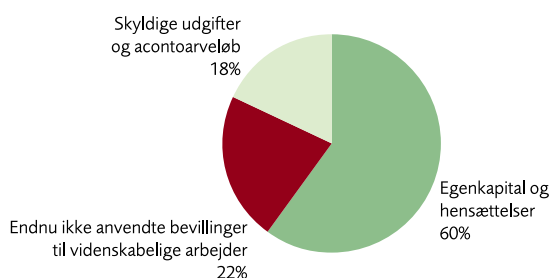
Aktivernes sammensætning

Aktiver i alt 590 mio. kr.

Passivernes sammensætning

Passiver i alt 590 mio. kr.

BUDGET 2003 OG REGNSKAB 2002

1.000 kr.

	Budget 2003	Regnskab 2002
Forskning*	129.796	154.390
Patientstøtte	52.659	67.597
Oplysning	38.646	40.710
Administration og fælles personaleudgifter	19.920	16.622
Bygningsafskrivninger samt bygge- og anlægsarbejder	1.480	3.465
Ialt	242.501	282.784

* Beløbene for forskning er ikke direkte sammenlignelige mellem årene, idet forskningsudgifterne i regnskab 2002 på 154.390 t. kr. er inkl. eksterne forskningstilskud. Denne post indgår ikke i budgettet for 2003.

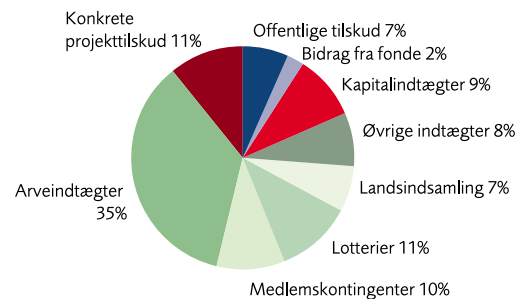
teindtægter. Det store fald i obligationsrenteindtægterne skyldes, at foreningen medio 2001 besluttede at øge aktieandelen af Kræftens Bekæmpelses værdipapirbeholdning til maksimalt 35 pct. Den øgede aktieandel og dermed faldende obligationsandel har ført til stærkt faldende obligationsrenteindtægter i den betragtede fem-års periode i størrelsesordenen 12,0 mio. kr. Dog bør det tilføjes, at renteniveauet også er faldet væsentligt i den betragtede fem-års periode, hvilket også bidrager til de mindskede renteindtægter. Da aktieandelen samtidig er steget, er udbyttebetalingerne vokset med knap 4,0 mio. kr. i 2002.

Posten "Offentlige tilskud" vokser med ca. 5 mio. kr. til 22,4 mio. kr. i 2002. Fremgangen skyldes, at amterne fra år 2002 bidrager til finansieringen af RehabiliteringsCenter Dallund med ca. 5,6 mio. kr.

Den væsentligste aktivpost er beholdningen af værdipapirer, som i 5-års-perioden har svinget mellem den højeste værdi i 1999 på 496,0 mio. kr. og 422,4 mio. kr. i 2002. Udsvingene skyldes primært værdireguleringer som følge af ændringer i renteniveauet og i de seneste to år særlige kraftige aktiekursfald.

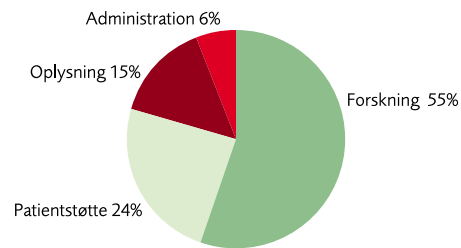
Kræftens Bekæmpelses nettoindtægter 2002

Ekskl. fradrag for udgifter ved indtægtsskabende virksomhed

Kræftens Bekæmpelses udgifter 2002

Ekskl. bygningsindretning og afskrivning på bygninger

Politikere arbejder. Th. Kræftens Bekæmpelses direktør Arne Rolighed og formand Anne Thomassen.

5 ÅRS HOVEDTAL FOR KRÆFTENS BEKÆMPELSE

Resultatopgørelse 1.000 kr.	1998	1999	2000	2001	2002
Indsamlede midler	196.922	221.147	214.154	225.359	236.666
Lotterier, genbrug, varesalg m.v.	53.558	52.452	44.188	42.226	47.838
Kapitalindtægter	43.788	41.985	44.108	37.836	31.710
Offentlige tilskud	16.047	17.022	16.776	17.252	22.420
Indtægter i alt	310.315	332.606	319.226	322.673	338.634
Udgifter ved indtægtsskabende virksomhed	-27.902	-26.667	-29.217	-30.337	-32.460
Nettoindtægter i alt	282.413	305.939	290.009	292.336	306.174
Forskning	156.896	163.960	162.797	182.902	154.390
Patientstøtte	52.342	54.304	63.201	60.929	67.597
Oplysning	29.575	33.213	41.534	42.974	40.710
Administrationsudgifter	18.650	19.721	19.429	19.253	16.622
Forbedring af bygninger til egne aktiviteter	1.800	3.338	9.262	7.821	1.090
Afskrivninger	2.196	2.196	2.375	2.375	2.375
Udgifter i alt	261.459	276.732	298.598	316.254	282.784
Til anvendelse i efterfølgende år	20.954	29.207	-8.589	-23.918	23.390
Balance 1.000 kr.	1998	1999	2000	2001	2002
Ejendomme	122.535	120.503	119.018	116.129	113.754
Øvrige anlægsaktiver	-	-	-	-	1.272
Værdipapirer	485.537	495.955	477.914	443.539	422.447
Likvide beholdninger og diverse tilgodehavender	40.651	41.838	59.722	49.999	52.731
Aktiver i alt	648.723	658.296	656.654	609.667	590.204
Egenkapital og hensættelser	402.679	414.178	418.262	367.823	353.187
Endnu ikke anvendte bevillinger til videnskabeligt arbejde	152.299	147.920	138.789	138.355	131.602
Diverse skyldige udgifter og acontoarbejdsbeløb	93.745	96.198	99.603	103.489	105.415
Passiver i alt	648.723	658.296	656.654	609.667	590.204

Resultatopgørelse i %	1998	1999	2000	2001	2002
Fordeling af indtægter i %:					
Indsamlede midler	64	66	67	70	70
Lotterier, genbrug, varesalg m.v.	17	16	14	13	14
Kapitalindtægter	14	13	14	12	9
Offentlige tilskud	5	5	5	5	7
	100	100	100	100	100
Fordeling af udgifter i %: *)					
Forskning	61	61	57	60	55
Patientstøtte	20	20	22	20	24
Oplysning	12	12	14	14	15
Administrationsudgifter	7	7	7	6	6
	100	100	100	100	100

*) Eksklusiv udgifter ved indtægtskabende virksomhed, forbedring af bygninger til egne aktiviteter samt afskrivninger.

Udvalgte nøgletal Beløb i 1.000 kr.	1998	1999	2000	2001	2002
Antal ansatte omregnet til årsværk	397	397	408	423	427
Medlemsantal	254.940	240.577	236.962	249.593	266.246
Indgået medlemskontingent m.v.	25.230	25.267	24.723	29.543	33.487
Bidrag pr. medlem i kr.	99	105	104	118	126
Antal indsamlere ved landsindsamling	18.500	20.500	21.000	21.000	23.000
Overskud ved landsindsamlinger	15.635	17.984	16.861	18.098	22.416
"Overskud" pr. indsamler i kr.	845	877	803	862	975
Arveindtægter	107.419	127.900	117.468	117.649	119.952
Antal afsluttede arvesager	358	322	326	281	272
Provenu pr. arvesag	300	397	360	419	441
Overskud ved lotterier	41.615	41.040	36.033	36.456	37.479
Overskud ved skrabespil	6.037	4.729	1.089	-	-
Offentlige tilskud	16.047	17.022	16.776	17.252	22.420
Afkast af værdipapirbeholdning inkl. kursreguleringer i procent	6,3	2,1	7,4	0,7	-4,2
Afkast af udlejningsejendomme i procent	8,0	8,6	7,9	8,5	9,2
Soliditetsgrad (Egenkapital i procent af samlede aktiver)	62	63	64	60	60

STYRENDE ORGANER

Styrende organer

PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronningen.

REPRÆSENTANTSKAB

Repræsentantskabet er Kræftens Bekæmpelses øverste myndighed, som fastsætter foreningens vedtægter og vælger hovedbestyrelsen.

Hvert år holdes ordinært repræsentantskabsmøde inden udgangen af maj måned.

Repræsentantskabet består af:

- Repræsentanter for lokalforeningerne
Hver lokalforening repræsenteres af sin formand eller en særskilt valgt repræsentant. For hver 3.000 medlemmer kan en lokalforening vælge yderligere en repræsentant.
- Medlemmerne af repræsentantskabets præsidium
- Hovedbestyrelsens medlemmer

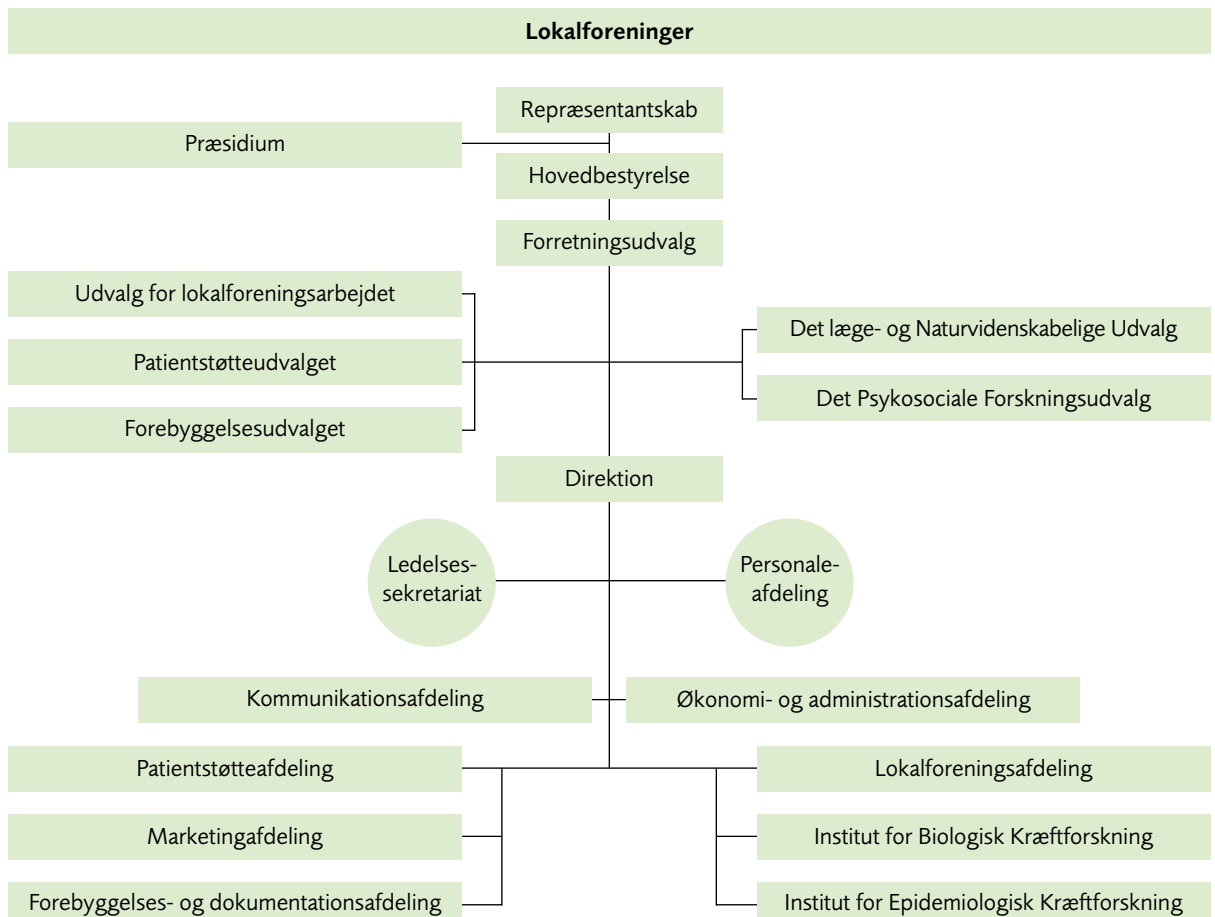
PRÆSIDIET

- **Præsident** Niels Pontoppidan, fhv. højesteretspræsident
- **Vicepræsident** Kirsten Olesen, skuespiller
- **Vicepræsident** Ebbe Sand, prof. fodboldspiller

HOVEDBESTYRELSEN

- **Formand** Anne Rahbek Thomassen, cheflæge, dr.med., Malling
- **Næstformand** Hanne Brandt, sparekassefuldmægtig, Brønderslev
- Grete Andersen, sekretær, Frederiksberg
- Kamma Bertelsen, adm. overlæge, dr.med., Odense
- Ane Bonderup, sygeplejerske, Risskov
- Kurt Bøtting, lokalforeningsformand, Køge
- Lene Klitgaard Hansen, handelsoverlærer, Aalborg
- Marie Hansen, sygeplejelærer, Tåstrup
- Bodil Lykke Holm, konsulent, Fakse Ladeplads
- Anders Jakobsen, professor, overlæge, dr.med., Brabrand
- Anny Borch Jensen, kontorbestyrer, Store Heddinge
- Edna Jessen, fhv. borgmester, Oksbøl
- Bent Knie-Andersen, fhv. adm. direktør, Charlottenlund
- Lillian Knudsen, forbundsformand, Dragør
- Lars Køfoed, cand.jur., (medarbejderrepræsentant)
- Mogens Rørbæk Madsen, overlæge, Herning
- Arvid B. Maunsbach, professor, dr.med., Risskov
- Ole Mortensen, formand for Propa, fhv. vicedirektør, Vallensbæk Strand
- Roar Ruby Maagaard, praktiserende læge, Skødstrup

ORGANISATION

- Birgitte Nielsen, ældrechef, Solrød Strand
- Jørgen Nørgaard, økonomichef, Nakskov
- Marie Lykke Rasmussen, ledende lægesekretær, Odense M
- Catherine Rechnitzer, overlæge, dr. med., Vedbæk
- Mikael Rørth, professor, overlæge, dr. med., Charlottenlund
- Inger Sahlholdt, læge, Herning
- Ruth Scharling, fhv. viceborgmester, Thisted
- Walter Schwartz, adm. overlæge, Kerteminde
- Birte Thyssen, fhv. borgmester, Toftlund
- Birgitte Uldall, hjemmesygeplejerske, Nordborg
- Lona Skjørbæk, sekretær, (medarbejderrepræsentant)

FORRETNINGSUDVALGET

- Formand Anne Rahbek Thomassen, cheflæge, dr. med.
- Næstformand Hanne Brandt, sparekassefuldmægtig.
- Mikael Rørth, professor, overlæge, dr. med.
- Marie Hansen, sygeplejelerer.
- Jørgen Nørgaard, økonomichef.

DLNU

- Formand Torben F. Ørntoft, professor, dr. med., Klinisk Biokemisk Afd., Skejby Sygehus
- Næstformand Ole Steen Nielsen, adm. overlæge, dr. med. Onkologisk Afd. D, Århus Kommunehospital
- Lauri Aaltonen, M.D., ph.d., Dep. of Medical Genetics, Biomedicum Helsinki, University of Helsinki
- Anders Ahlbom, professor, ph.d., Inst. för miljö-med. og Enheten for epidemiologi, Karolinska Inst., Stockholm
- Jiri Bartek, M.D., ph.d., Institut for Biologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
- Gedske Daugaard, overlæge, dr. med., Onkologisk Klinik, Rigshospitalet
- Liselotte Højgaard, klinikchef, overlæge, dr. med., Klinik f. Klin. Fysiol. og Nuklearmed., Rigshospitalet
- Bertil Johansson, docent, overlæge, Genetiska Kliniken, Universitetssygehuset i Lund
- Olaf-Georg Issinger, professor, Biokemisk Institut, Odense Universitet
- Hans Erik Johnsen, overlæge, dr. med., Hæmatologisk Afd. L, Herlev Amtssygehus
- Lars-Inge Larsson, professor, med. dr., Inst. f. Anatomi og Fysiol., Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
- Søren Laurberg, professor, overlæge, dr. med., Kir. Gastroenterol. Afd. L, Århus Amtssygehus
- Jørgen H. Olsen, overlæge, dr. med., Institut for Epidemiologisk Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
- Finn Skou Pedersen, Professor, ph.d., Inst. for Molekylær- og Strukturbiologi, Aarhus Universitet

PSU

- Knst. formand Anders Bonde Jensen, Afdelingslæge, ph.d., Onkologisk Afd. D, Århus Kommunehospital
- Karen Albertsen, cand. psych., ph.d., Arbejdsmiljøinstituttet, København
- John Sahl Andersen, praktiserende læge, lektor, ph.d., København

- Docent, cand. psych. Yvonne Brandberg, inst. f. Onkologi-patologi, Karolinska Sjukhuset, Stockholm
- Helle Johannessen, lektorvikar, mag. scient., ph.d., Institut for Antropologi, Københavns Universitet
- Jon Håvard Loge, postdocstip., dr. med., Institut for Medisinske Atferdsfag, Oslo
- Vibeke Steffen, lektor, ph.d., mag. scient., Inst. f. Antropologi, Københavns Universitet
- Henrik Toft Sørensen, professor, overlæge, dr. med., ph.d., Klinisk Epidemiologisk Afd., Århus Universitetshospital

FOREBYGGELSEUDVALGET

- Formand Birthe Philip, fhv. borgmester
- Lars Iversen, afdelingschef
- Carsten Koch, adm. direktør
- Praktiserende læge Karin Pryds
- Jordemoder Hanne Hegaard
- Laust Joen Jakobsen, rektor, MPA

PATIENTSTØTTEUDVALGET

- Formand Per Reipurth, journalist
- Jørn Andersen, overlæge, dr. med.
- Inge Pia Christensen, sygeplejerske
- Bo Jacobsen, centerleder, lektor, dr. phil.
- Birgitte Kjærgaard, socialrådgiver
- Julie Damgaard Nielsen, praktiserende læge
- Erik Rasmussen, chefredaktør
- Bodil Strøh, apoteker

UDVALG FOR LOKALFORENINGSARBEJDET

- Ole Egebjerg, lokalforeningsformand
- Hans Henrik Goth, adm. direktør
- Pia Borch Jensen, overassistent
- Kirsten Jørgensen, adm. direktør
- Helen Lykke-Møller, udstillingsinspektør
- Else Madsen, marketingkoordinator
- David Møllerup, kontorleder

ADMINISTRATION:

DIREKTION

- Arne Rolighed, adm. direktør

AFDELINGSCHEFER

- Julio Celis, institutchef, professor, ph.d.
- Jørgen H. Olsen, institutchef, overlæge, dr. med.
- Hans Henrik Storm, overlæge
- Bjarne Heide Jørgensen, landssekretær
- Ole Reinbach, økonomichef, cand. phil.
- Poul Møller, marketingchef, cand. phil.,
- Anne Nissen, afdelingschef, cand. scient. soc.
- Kurt Damsgaard, kommunikationschef, journalist

BEVILLINGSHAVERE

Bevillingshavere

Albrechtsen, Reidar	1	Houen, Gunnar	20	Olesen, Frede	160
Almholt, Kasper	53	Høyer, Morten	73	Olsen, Jørgen H.	98
Alsner, Jan	80	Høyer-Hansen, Maria Helene	115	Ottesen, Bent	99
Andersen, Mads Hald	63	Issinger, Olaf-Georg	21	Overgaard, Jens	80
Andersen, Mette Klarskov	64	Jacobsen, Lars Christian	116	Pedersen, Anne-Sofie Schrohl	130
Andreasen, Peter A.	51	Jarlbæk, Lene	146	Pedersen, Finn Skou	38
Bartek, Jiri	2	Jensen, Anne	117	Pedersen, Inge Søkilde	39
Berchtold, Martin W.	3	Jensen, Christina Hammer	118	Pedersen, Mikkel Wandahl	40
Berezin, Vladimir	4	Jensen, Morten Østergaard	22	Pedersen-Bjergaard, Jens	81
Binder, Vibeke	65	Jensen, Niels Aagaard	23	Petersen, Anette Fischer	161
Bock, Elisabeth	5	Jensen, Pernille T.	147	Petersen, Ole William	41
Borregaard, Niels	6	Jensen, Siri Beier	74	Petersen, Søren Lykke	82
Brünner, Nils	66	Johansen, Christoffer	148	Piskur, Jure	42
Bukh, Anne	67	Johnsen, Hans Erik	55	Porse, Bo	43
Carlsen, Kathrine	157	Jäätelä, Marja Helena	24	Poulsen, Hans Skovgaard	60
Celis, Julio E.	52	Jørgensen, Dorte Wilhardt	119	Poulsen, Lis Hentze	150
Christensen, Gitte Lund	101	Kallunki, Tuula Anneli	25	Poulsen, Thomas Tuxen	131
Christensen, Søren Brøgger	7	Keiding, Niels	75	Rask, Lene	132
Christiansen, Debes H.	68	Kirkegaard-Sørensen, Thomas	120	Rasmussen, Dorte Malig	151, 162
Claesson, Mogens H.	69	Kiselyov, Vladislav V.	26	Rasmussen, Lene Juel	44
Clark, Brian F.C.	8	Kjems, Jørgen	27	Rasmussen, Niels Kristian	152
Dahl, Christina	102	Kjær, Susanne Krüger	91	Rasmussen, Thomas	61
Damgaard, Christian Kroun	9	Kjøller, Lars	28	Schmiegelow, Kjeld	83
d'Amore, Francesco	70	Klausen, Pia	29	Schrøder, Louise	133
Danø, Keld	53	Koch, Jørn	56	Serakinci, Nedime	45
van Deurs, Bo	10	Kolkova, Kateryna	30	Shamim, Zaiba	134
Dirac, Annette Margit Gabriella	11	Larsen, Jesper Nylandsted	57	Skakkebæk, Niels E.	62
Durand, Michelle Karen Voigt	103	Larsen, Mona	121	Smajilovic, Sanela	135
Ebbesen, Mette	104	Larsson, Lars-Inge	31	Sommer, Viveca Horst	136
Ebbesen, Peter	12	Lassen, Sofie Gillesberg	122	Storm, Hans Henrik	100
Engelholm, Lars H.	53	Liberti, Sascha Emilie	123	Stougaard, Magnus	137
Fog, Catrine Kolster	105	List, Karin	53	Straten, Per thor	84
Frödin, Morten	13	Lukanidin, Eugene	58	Strömngren, Lene Annette Sand	153
Füchtbauer, Ernst-Martin	14	Lukas, Jiri	2	Svane, Inge Marie	85
Gether, Ulrik	15	Lund, Eva Løbner	32	Svare, Edith Ingerslev	86
Grønbæk, Kirsten	71	Lykkesfeldt, Anne E.	59	Søndergaard, Claus Svane	138
Grønvold, Mogens	144, 145	Lyng, Elsebeth	92	Sørensen, Boe Sandahl	87
Guerra, Barbara	16, 17	von der Maase, Hans	76	Sørensen, Claus S.	46
Guldborg, Per	18	Magtengaard, Kirstine	163	Sørensen, Pernille Hegre	139
Hansen, Birgitte Schmidt	106	Mailand, Niels	33	Thastrup, Jacob Olrik	140
Hansen, Christina Neigaard	107	Mejlvang, Jacob	124	Therkildsen, Sys Zoffmann	141
Hansen, Gry Aune Westergaard	108	Melbye, Mads	95, 96	Thomsen, Martin Kristian	142
Hansen, Janne	109	Mikkelsen, Ellen M.	149, 159	Vindeløv, Lars	88
Hansen, Klaus	2	Moreira, José Manuel	34	Westergaard, Ole	47
Hansen, Martin	19	Mouridsen, Henning T.	77	Wewer, Ulla M.	1
Hansen, Peter Skottrup	110	Munk, Mads	125	Wikmann, Friedrik	93
Hansen, Steen Honoré	72	Møller, Pernille Højman	126	Willumsen, Berthe Marie	48
Hansen, Susan	111	Neave, Antje Stuntz	127	Wolf, Hans	89
Hansen, Søren	112	Neiendam, Johanne Louise	128	Worm, Jesper	49
Hede, Marianne Smedegaard	113	Nexø, Bjørn Andersen	97	Wulff, Thomas	143
Herbsled, Malene	114	Nielsen, Hans Jørgen	78	Zachariae, Bobby 154, 155, 156, 164	
Hjalgrim, Henrik	94	Nielsen, Kim Kenneth	129	Ødum, Niels	50
Hjöllund, Niels Henrik	158	Nielsen, Olaf	35	Ørntoft, Torben	90
Hokland, Peter	54	Nielsen, Peter Eigil	36		
Horsman, Michael R.	80	Norrild, Bodil	37		
		Nyvold, Charlotte	79		

BEVILLINGER FRA DET LÆGE- OG NATURVIDENSKABELIGE UDVALG (DLNU)

NB:

Oversigten omfatter igangværende projekter i 2003, der har fået bevilget støtte i 2002 eller tidligere, samt projekter, der har fået bevilget støtte i 2002 til brug i 2002.

* Bevillinger, der er givet før 2002 og udgiftsført i tid-

ligere regnskaber.

Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved Kræftens Bekæmpelses egne forskningsafdelinger.

Bevillinger til forskningsprojekter, der udføres ved andre forskningsafdelinger.

GRUNDFORSKNING

- *1. ADAM 12 i cellulære interaktioner ved cancer.**
- Lektor, dr.med., Reidar Albrechtsen
Inst. f. Mol. Patol., Københavns Universitet
 - Professor, dr.med. Ulla M. Wewer
Inst. f. Mol. Patol., Københavns Universitet
- Bevilget for 2003-2004: 1.800.000 kr.
- *2. G1/S checkpoint mekanismer mod onkogene og DNA-skader, og defekter i disse checkpoints i kræft.**
- Ph.d., MD, Jiri Bartek
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 - V.M.D., ph.d. Jiri Lukas
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 - Ph.d. Klaus Hansen
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
- Bevilget for 2003: 2.100.000 kr.
- *3. Hindring af kræft ved programmeret celledød.**
- Professor, ph.d., Martin W. Berchtold
Mol.biol. Inst., Københavns Universitet
- Bevilget for: 2003-2004: 1.400.000 kr.
- 4. En ny metode til udvikling af fibroblast vækstfaktor (FGF) receptorens antagonist med antiangiogenetisk aktivitet.**
- Lektor, ph.d., dr.scient. Vladimir Berezin
Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
- Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- *5. Karakterisering og modulering af NCAM's tumorhæmmende aktivitet.**
- Professor, cand.med. Elisabeth Bock
Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
- Bevilget for 2003: 800.000 kr.
- *6. Regulering af den terminale uddifferentiering af neutrophile i normale og akut myeloide leukæmi celler.**
- Professor, dr.med. Niels Borregaard
Hæmatol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
- Bevilget for 2003-2004: 972.000 kr.
- *7. Udvikling af målrettede lægemidler til behandling af prostatacancer.**
- Docent, ph.d., cand.pharm. Søren Brøgger Christensen
Inst. f. Medicinalkemi, Danmarks Farmaceutiske Højskole
- Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- *8. Undersøgelse af PTI-1 oncogenproduktets rolle i prostatacancer.**
- Professor, ph.d., ScD Brian F.C. Clark
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
- Bevilget for 2003: 600.000 kr.
- 9. Brug af små interfererende ribonucleinsyrer (siRNA'er) til specifik nedlukning af PML-RAR-alpha og BCR-ABL-1 onkogen ekspresion.**
- Cand.scient. Christian Kroun Damgaard
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
- Bevilget for 2003-2005: 1.125.000 kr.
- 10. Betydningen af caveolae og lipid "rafts" for vækstfaktor signalering.**
- Professor, dr.med., ph.d. (scient.) Bo van Deurs
Med.Anatom. Inst., Panum Inst., Københavns Universitet
- Bevilget for 2003-2005: 1.650.000 kr.
- 11. Identifikation af nye gener, der forårsager forbigående af senescence check-point ved hjælp af funktionelle genetiske screeninger af retrovirale cDNA biblioteker.**
- Cand.scient., ph.d. Annette Margit Gabriella Dirac
Netherlands Cancer Institute, Holland
- Bevilget for 2003-2004: 924.000 kr.
- *12. Iltrykkets indvirken på faktorer, som er involverede i udvikling af hepatitis B-associerede levertumorer.**
- Professor, overlæge, dr.med. Peter Ebbesen
Lab. f. Stamcelleforsk., Aalborg Universitet
- Bevilget for 2003-2004: 800.000 kr.
- *13. Hæmning af protein kinasen PDK1 til at blokere cancer cellers overlevelse og deling.**
- Cand.scient., ph.d. Morten Frödin
Klin. Biokemisk Afd., KAS Glostrup
- Bevilget for 2003: 446.000 kr.
- *14. Betydning af det potentielle onkogen Twist for tumordannelse og malignitet.**
- Lektor, dr.rer.nat. Ernst-Martin Füchtbauer
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
- Bevilget for 2003: 494.000 kr.

Bevillingshavere

- *15. Multidrug-resistens transporterens molekylære funktion.**
• Dr.med. Ulrik Gether
Med. Fysiol. Inst., Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2003-2004: 1.200.000 kr.
- *16. Cellulært respons på DNA-skade: Fysiologisk relevans af kompleks formation og proteinfosforylering katalyseret af proteinkinase CK2.**
• M.Sc., ph.d. Barbara Guerra
Biokem. Inst., Syddansk Universitet
Bevilget for 2003: 635.000 kr.
- 17. Cellulært respons på DNA-skade: Fysiologisk relevans af kompleks formation og proteinfosforylering katalyseret af proteinkinase CK2.**
• M.Sc., ph.d. Barbara Guerra
Biokem. Inst., Syddansk Universitet
Bevilget for 2002: 50.000 kr.
- *18. Genetiske og epigenetiske årsager til behandlingsresistens ved malignt melanom (modermærkekræft).**
• Cand.scient., ph.d. Per Guldborg
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003-2004: 1.200.000 kr.
- 19. Betydning af ADAM 9 for tumor invasion: analyse af interaktionen med $\alpha 6$ integrin.**
• Cand.scient. Martin Hansen
Inst. for Oncology, Cambridge University, England
Bevilget for 2003-2004: 750.000 kr.
- *20. Identificering af hidtil ukendte antitumor forbindelser ved undersøgelser af nye endothelcelle overflademærker og naturlige angiogenesehæmmende proteiner.**
• Dr.scient. Gunnar Houen
Forsknings- og udviklingsafd., Statens Serum Inst.
Bevilget for 2003: 390.000 kr.
- *21. Programmeret celledød i kræft: Fysik-kemisk stress induktion undersøgelser, især signaltransduktion i cellelinier og tumorer i " nøgne mus".**
• Professor, Dr.rer.nat.habil Olaf-Georg Issinger
Biokem. Inst., Syddansk Universitet
Bevilget for 2003: 554.000 kr.
- *22. Pancreas cancer. Betydningen af PWP1/-endonuclein, en formodet modulator af signaltransduktions kaskader.**
• Cand.scient., ph.d. Morten Østergaard Jensen
Inst. f. Med. Biokemi, Aarhus Universitet
Bevilget for 2003-2004: 872.000 kr.
- *23. Neurooncologi af astroglia.**
• Cand.scient., ph.d. Niels Aagaard Jensen
Inst. f. Med. Biokemi & Genetik, Københavns Universitet
Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- *24. Alternative apoptose signalveje - afdækning af kræftcellers skjulte dødspotentialer.**
• Docent, dr.med. Marja Helena Jäätelä
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003-2004: 1.600.000 kr.
- *25. Stress-aktiverede protein kinaser som potentielt mål for kræftbehandling.**
• Ph.d., DSc Tuula Anneli Kallunki
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003-2004: 400.000 kr.
- *26. Bestemmelse af den tredimensionale struktur af FGF-receptoren og mekanismen for dens interaktion med NCAM.**
• M.Sc., ph.d. Vladislav V. Kiselyov
Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2003: 406.000 kr.
- 27. Udvikling og anvendelse af RNA interferens (RNAi) i behandlingen af cancer.**
• Lektor, ph.d. Jørgen Kjems
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
Bevilget for 2003-2005: 900.000 kr.
- 28. Urokinase plasminogen aktivator receptoren og dens transmembrane partnerproteiner i cancercellemigration og invasion.**
• Cand.scient., ph.d. Lars Kjølner
Finsenlab., Finsencentret, H:S Rigshospitalet
Bevilget for 2003-2004: 924.000 kr.
- 29. Kontrol af celleyklus under myeloid celledifferentiering og betydning af den cyklinafhængige kinasehæmmer p27kip1.**
• Cand.scient. Pia Klausen
Hæmatol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2003-2005: 1.425.000 kr.
- *30. NCAM-afhængig differentiering og signaltransduktion.**
• Ph.d. Kateryna Kolkova
Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2003: 438.000 kr.
- *31. Programmeret celledød (apoptose): Relationer til signaltransduktionsmekanismer og virkemekanismen for p53.**
• Professor, med.dr. Lars-Inge Larsson
Inst. f. Anatomi og Fysiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- *32. Effekt af antiangiogen behandling på tumor blodkar - Betydning for kombinationsbehandling.**
• Cand.med. Eva Løbner Lund
Inst. f. Mol. Patol., Københavns Universitet
Bevilget for 2003: 435.000 kr.
- *33. Funktionen af human cdc25A phosphatase i kontrol af celleyklus og DNA-skade checkpoints.**
• Cand.scient. Niels Mailand
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003: 378.000 kr.
- 34. Molekylær og funktionel karakterisering af proteiner involveret i kræftens opståelse og udvikling.**
• Seniorforsker, ph.d. José Manuel Moreira
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003-2004: 500.000 kr.

- *35. Karakterisering af Xeroderma Pigmentosum proteinets funktion i mismatch repair i spaltegær.**
 • Lektor, lic.scient Olaf Nielsen
 Mol. Biol. Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 486.000 kr.
- 36. Aktivering af p53 via hæmning af MDM2 syntese med PNA antisense: Mod nye anticancer-lægemidler.**
 • Professor, dr.scient. Peter Eigil Nielsen
 Biokemisk Afd., Panum Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2002-2003: 980.000 kr.
- *37. Analyse af Human Papillomavirus genregulation og ekspression.**
 • Docent, dr.scient. Bodil Norrild
 Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 400.000 kr.
- *38. Murin leukæmi virusbaserede modeller for onkogenese.**
 • Professor, cand.scient., ph.d. Finn Skou Pedersen
 Inst. f. Mol. Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2003: 900.000 kr.
- 39. Analyse af det imprintedede PEG1/MEST gen i mammacancer.**
 • Cand.scient., ph.d. Inge Søkilde Pedersen
 Klin. Biokem. Afd., Ålborg Sygehus Nord
 Bevilget for 2003-2004: 580.000 kr.
- *40. Funktionen af forskellige signalerings veje nedstrøms for en naturlig forekommende epidermal growth factor receptor mutation.**
 • Cand.scient. Mikkel Wandahl Pedersen
 Strålebiol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2004: 904.000 kr.
- *41. Identifikation af gener for brystkirtelmodning og neoplasi.**
 • Lektor, dr.med. Ole William Petersen
 Med. Anatom. Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 300.000 kr.
- *42. Udvikling af multisubstrat deoxynukleosidkinase for genterapi.**
 • Lektor, ph.d., B.Sc. Jure Piskur
 Inst. f. Mikrobiol., Danmarks Tekniske Universitet
 Bevilget for 2003: 100.000 kr.
- *43. Transkriptionsfaktoren C/EBP α 's rolle i vækstregulering, differentiering og akut myeloid leukæmi.**
 • Cand.scient., ph.d. Bo Porse
 Lab. f. Genterapiforskn., Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2004: 1.200.000 kr.
- *44. Analyse af det humane DNA mismatch repair system og dermed forbundne molekylære effekter i arvelig tyktarmskræft (HNPCC).**
 • Lektor, civiling., ph.d. Lene Juel Rasmussen
 Inst. f. Biologi og Kemi, Roskilde Universitetscenter
 Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- 45. Telomeres to-sidede rolle i udviklingen af mesenchymale tumorer.**
 • Cand.scient., ph.d. Nedime Serakinci
 Inst. for Human Genetik, Aarhus Universitet
 Bevilget for 2003-2005: 1.626.000 kr.
- *46. APC/Cdh1-medieret protein nedbrydning ved kontrol af celle cyklus i forbindelse med kræft.**
 • Cand.scient. Claus S. Sørensen
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003: 426.000 kr.
- *47. DNA-topoisomeraser og kræftkemoterapi.**
 • Docent, mag.scient. Ole Westergaard
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2003: 1.143.000 kr.
- 48. Til 2 projekter:**
 1. Molekylære aktiveringer ved induktion af syntese af onkogen Ras.
 2. Proliferin ekspressionens betydning for aktiviteten af onkogen Ras.
 • Lektor, dr.scient. Berthe Marie Willumsen
 Molekylærbiol. Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003-2004: 1.000.000 kr.
- 49. Molekylærbiologiske undersøgelser af adenomatøs polyposis coli genet, APC, og dets homolog, APCL, i malignt melanom og brystkræft.**
 • Cand.scient. Jesper Worm
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003: 475.000 kr.
- *50. Udforskning af de molekylære årsager til udvikling af kræft hos patienter med lymfekræft i huden.**
 • Lektor, dr.med. Niels Ødum
 Inst. f. Med. Mikrobiol. & Immunol., Københavns Universitet
 Bevilget for: 2003-2004: 1.200.000 kr.

DLNU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 13.409.000 kr. *) Bev. før 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

GRUNDFORSKNING OG KLINISK FORSKNING

- *51. Plasminogen-aktivator-inhibitor-1, en regulator af tumor metastasering og et potentielt terapeutisk målmolekyle.**
 • Lektor, dr.scient. Peter André Andreasen
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2003: 900.000 kr.
- *52. Proteom strategier i blærekræft: Omsættelse af basale opdagelser til klinisk anvendelse.**
 • Professor, ph.d., Julio E. Celis
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2004: 3.400.000 kr.

- 53. TIL 4 PROJEKTER:**
1. Proteolytiske mekanismer ved cancerinvasion.
 2. Genetisk analyse af plasminogenaktiveringssystemets betydning for metastasering i en murin tumormodel.
 3. Biokemiske og molekylærgenetiske studier af urokina- se receptor-associeret protein uPARAP - En ny inter- naliserings-receptor for specifikke proteaser og deres substrater i den ekstracellulære matrix.
 4. Matriptases rolle for udviklingen af brystcancer.
 - Professor, overlæge, dr.med. Keld Danø
 - Cand.scient. Kasper Almholte
 - Cand.scient., ph.d. Lars Henning Engelholm
 - Cand.scient., ph.d. Karin List
 Finsenlab., Finsencentret, H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2005: 6.000.000 kr.
- 54. Molekylære forandringer ved maligne myeloide lidelser.**
- Professor, overlæge, dr.med. Peter Hokland
- Med.-Hæmatol. Afd., Århus Amtssygehus
 Bevilget for 2003-2005: 2.934.000 kr.
- *55. Det cellulære hierarki og onkogenesisen ved myeloma: Et studie i myelom progenitors.**
- Overlæge, dr.med. Hans Erik Johnsen
- Hæmatol. Afd., KAS Herlev
 Bevilget for 2003-2004: 1.700.000 kr.
- 56. Enkelt-celle assay for telomerase aktivitet og undersøgelse af telomerase aktivering under udviklingen af livmoderhalskræft.**
- Dr.med. Jørn Koch
- Patol.-Anatom. Inst., Århus Kommunehospital
 Bevilget for 2003-2005: 880.000 kr.
- *57. Hsp70 som en mulig angrebsvinkel i fremtidig kræfterapi.**
- Cand.scient. Jesper Nylandsted Larsen
- Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2004: 932.000 kr.
- 58. De metastase inducerende gener mts1 (S100A4) og semaphorin3E: Basale og prækliniske studier.**
- Professor, M.D., D.Sc. Eugene Lukanidin
- Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2005: 3.600.000 kr.
- 59. Antiøstrogen og aromatasehæmmer behandling af human mammacancer: Mekanismer involveret i væksthæmning og resistens.**
- Lic.scient., dr.scient. Anne E. Lykkesfeldt
- Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2005: 2.700.000 kr.
- 60. Genterapi og småcellet lungecancer.**
- Lektor, overlæge, dr.med. Hans Skovgaard Poulsen
- Strålebiol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2004: 2.000.000 kr.
- 61. Dysregulering af onkogenet ved myelomatose: Identifikation af myelom forstadier.**
- Ph.d., cand.scient. Thomas Rasmussen
- Med. Hæmatol. Afd., KAS Herlev
 Bevilget for 2003: 462.000 kr.
- 62. Patogenese og tidlig diagnostik af carcinoma in situ testis i relation til testikulært dysgenese syndrom (TDS).**
- Professor, dr.med. Niels E. Skakkebaek
- Afd. for Vækst og Reproduktion, Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2005: 1.800.000 kr.
- DLNU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 20.376.000 kr. *) Bev. før 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.
- ## KLINISK FORSKNING
- *63. Immunoginitet af det generelle tumor antigen Survivin.**
- Civilingeniør, ph.d. Mads Hald Andersen
- Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2004: 1.026.000 kr.
- 64. Cytogenetiske forandringer ved terapi-relateret MDS og AML.**
- Cand.med. Mette Klarskov Andersen
- Klin. Gen. Afd., H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2002: 375.000 kr.
- *65. Undersøgelse for kolorektal cancer og molekylære cancermarkører hos patienter med langvarig og udbredt colitis ulcerosa.**
- Overlæge, dr.med. Vibeke Binder
- Med. Gastroenterol. Afd., KAS Herlev
 Bevilget for 2003: 177.000 kr.
- 66. Forbedring af overlevelsen for patienter med kræft i tyk- eller endetarm: Et integreret projekt.**
- Professor, overlæge, dr.med. Nils Brünner
- Inst. f. Farmakologi og Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
 Bevilget for 2003-2005: 1.650.000 kr.
- 67. Populations-baseret analyse af T-celle lymfomer i Vest-Danmark med hensyn til incidens, præ- terapeutisk sygdomsbillede, prognostisk profil og behandlingseffekt.**
- Dr.med. Anne Bukh
- Med. Hæmatol. Afd., Århus Amtssygehus
 Bevilget for 2003: 50.000 kr.
- *68. Genetiske forandringer ved terapi-relateret myelodysplasi og akut myeloid leukæmi.**
- Cand.scient. Debes H. Christiansen
- Kromosomlab., Rigshospitalet
 Bevilget for: 2003-2004: 1.046.000 kr.
- *69. Kvantificering af epitop-specifikke CTL i patienter med dissemineret brystkræft forud for og efter vaccination med p53 peptid-pulsede dendritiske celler.**
- Professor, dr.med. Mogens H. Claesson
- Med. Anatom. Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 450.000 kr.
- 70. Analyse af T/NK cellers genekspression til monitorering af den antitumorale immunrespons og karakterisering af den neoplastiske transformation ved maligne lymfomer.**
- Overlæge, lektor, dr.med. Francesco d'Amore
- Med. Hæmatol. Afd., Århus Amtssygehus
 Bevilget for 2003-2005: 1.256.250 kr.

- 71. DNA-metylering som patogenetisk faktor in non-Hodgkin lymfom.**
 • Cand.med. Kirsten Grønbæk
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003: 475.000 kr.
- *72. Forskning i metoder til kvantitative bestemmelser af DNA- β TGN til brug for monitorering af 6-mercaptopurinbehandling af ALL hos børn.**
 • Professor, dr.pharm. Steen Honoré Hansen
 Inst. f. Analytisk og Farmaceutisk Kemi, Danmarks Farmaceutiske Højskole
 Bevilget for 2003: 431.561 kr.
- 73. Bestemmelse af strålebehandlet volumen ved strålebehandling af blærekræft.**
 • Overlæge, ph.d. Morten Høyer
 Onkol. Afd., Århus Kommunehospital
 Bevilget for 2003-2005: 1.327.500 kr.
- 74. Forbigående og permanente skader i mundhulen hos brystkræftpatienter efter kemoterapi.**
 • Tandlæge Siri Beier Jensen
 Afd. f. Klin. Oral Fysiolog., Anat., Pat. & Med., Tandlægeskolen i København
 Bevilget for 2002-2004: 150.000 kr.
- 75. Terapeutisk dosismonitorering af MTX/6MP vedligeholdelsesbehandling af akut lymfoblastær leukæmi hos børn. Udvikling af computerbaseret dosisjusteringsprogram.**
 • Professor, cand.stat. Niels Keiding
 Biostatistisk Afd., Københavns Universitet
 Bevilget for 2002: 108.846 kr.
- *76. Identifikation af molekylære prediktorer for respons af kemoterapi ved blærekræft.**
 • Professor, overlæge, dr.med. Hans von der Maase
 Onkologisk Afd., Århus Kommunehosp.
 Bevilget for 2003-2004: 900.000 kr.
- 77. Primær epirubicin resistens hos patienter med primær operabel brystkræft DBCG 89D.**
 • Overlæge, dr.med. Henning T. Mouridsen
 Onkol. Klinik, Finsencentret, H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2003: 500.000 kr.
- 78. Mannose-bindende lectin (MBL) og postoperative infektiøse komplikationer ved kolorektal cancer: Adjuverende behandling med rekombinant MBL?**
 • Dr.med. Hans Jørgen Nielsen
 Kirurgisk Immunol. Lab., H:S Hvidovre Hospital
 Bevilget for 2003-2004: 1.000.000 kr.
- *79. Multiplex PCR og gelfragment-analyse til diagnose og behandlingsopfølgning af non-Hodgkinis lymfomer.**
 • Cand.scient. Charlotte Nyvold
 Med. Hæmatol. Afd., Århus Amtssygehus
 Bevilget for 2003: 463.000 kr.
- *80. Til 4 projekter:**
 1. Prædiktive og prognostiske faktorer i radioterapi.
 2. Behandlingsrelateret morbiditet ved onkologisk strålebehandling.
 3. Blodforsyning og mikromiljø i svulster: Betydning for kræftbehandling.
 4. Mekanismer bag stråleresistens i radioterapi.
 • Professor, overlæge, dr.med. Jens Overgaard
 Afd. f. Eksp. Klin. Onkl., Århus Kommunehosp.
 • Lektor, ph.d., dr.med. Michael R. Horsman
 Afd. f. Eksp. Klin. Onkl., Århus Kommunehosp.
 • Ph.d. Jan Alsner
 Afd. f. Eksp. Klin. Onkl., Århus Kommunehosp.
 Bevilget for 2003-2004: 5.600.000 kr.
- 81. Genetiske forandringer ved terapirelateret myelodysplasi og akut myeloid leukæmi.**
 • Overlæge, dr.med. Jens Pedersen-Bjergaard
 Klin. Gen. Afd., H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2002-2004: 1.890.000 kr.
- 82. Regulation af alloreaktivitet efter allogen knoglemarvstransplantation.**
 • Cand.med. Søren Lykke Petersen
 Lymfocytlab., Finsencentret, H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2005: 1.125.000 kr.
- *83. Betydning af kromosomforandringer, cellegiftfølsomhed og minimal restsygdom til forståelse af biologi og behandlingstilrettelæggelse ved leukæmi hos børn.**
 • Overlæge, dr.med. Kjeld Schmiegelow
 Pædiatrisk Klinik II, Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2004: 900.000 kr.
- 84. Monitorering og karakterisering af anti-tumor T celle responser i cancer patienter.**
 • Cand.scient., ph.d. Per thor Straten
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003: 600.000 kr.
- 85. Klinisk implementering af cancer vaccine terapi med onkopeptid-pulsede dendritiske celler.**
 • Cand.med., ph.d. Inge Marie Svane
 Onkol. Afd., KAS Herlev
 Bevilget for 2003-2005: 564.000 kr.
- 86. Human papillomavirus (HPV) i cervix uteri efter keglesnit. En prognostisk faktor for ny cervikal neoplas?**
 • Cand.med., ph.d. Edith Ingerslev Svare
 Inst. f. Epidemiol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2003-2005: 652.042 kr.
- *87. Epiregulin og blære cancer. Prognostisk markør og molekylær mekanisme involveret i øget ekspression.**
 • Cand.scient., ph.d. Boe Sandahl Sørensen
 Klin. Biokemisk Afd., Århus Kommunehosp.
 Bevilget for 2003: 384.792 kr.
- 88. Graft-versus-leukæmi effekten ved allogen knoglemarvstransplantation.**
 • Dr.med. Lars Vindeløv
 Lymfocytlab., Finsencentret, H:S Rigshospitalet
 Bevilget for 2003-2004: 884.000 kr.

***89. Et prospektivt klinisk studie af nye molekulære markører til diagnosticering, stadietildeling og prediktion af blærekræft.**

- Professor, overlæge, dr.med. Hans Wolf
Urologisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2003: 1.100.000 kr.

***90. DNA microarray baseret identifikation af molekulære forandringer i blærekræft, identifikation af tumor hæmmere, oncogener, klassifikatorer og mekanismer.**

- Professor, overlæge, dr.med. Torben F Ørntoft
Klin. Biokemisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2003-2004: 1.700.000 kr.

DLNU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 12.607.638 kr. *) Bev. for 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

KLINISK OG EPIDEMIOLOGISK FORSKNING

91. Genetisk følsomhed - En populations-baseret undersøgelse af danske kvinder med ovariecancer.

- Overlæge, dr.med. Susanne Krüger Kjær
Inst. f. Epidemiol. Kræftforsk., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003-2004: 667.500 kr.

92. Danske kvinders brug af mammografi.

- Professor, mag.scient.soc. Elsebeth Lynge
Inst. for Folkesundhedsvidenskab, Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2003-2004: 638.250 kr.

***93. Hyppige genetiske variationers betydning for udviklingen af familær bryst- og tarmkræft.**

- Lic.scient. Friedrik Wikmann
Klin. Biokemisk Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2003-2004: 1.200.000 kr.

DLNU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 1.305.750 kr. *) Bev. for 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

EPIDEMIOLOGISK FORSKNING

94. Epstein-Barr virus infektion som årsag til Hodgkin's lymfom - en molekylærbiologisk epidemiologisk undersøgelse.

- Cand.med., ph.d. Henrik Hjalgrim
Afd. f. Epidemiol. Forskn., Statens Serum Institut
Bevilget for 2003: 533.837 kr.

95. Til 2 projekter:

1. Atopisk sygdom og risiko for non-Hodgkin's lymfom.
 2. Epstein-Barr virus og genetisk disposition - udvikling af nasopharyngeal og spytkirtel carcinom.
- Professor, dr.med. Mads Melbye
Afd. f. Epidemiol. Forskn., Statens Serum Institut
Bevilget for 2003: 450.000 kr.

***96. Har vækstmønstre i tidlig barndom og ungdom indflydelse på senere kræfttrisiko?**

- Professor, dr.med. Mads Melbye
Afd. f. Epidemiol. Forskn., Statens Serum Institut
Bevilget for 2003: 450.000 kr.

97. Genetiske risikofaktorer for almindeligt forekommende kræftformer.

- Lektor, lic.scient. Bjørn Andersen Nexø
Inst. for Human Genetik, Aarhus Universitet
Bevilget for 2003: 500.000 kr.

***98. Livsstilsfaktorer og risiko for brystkræft hos postmenopausale kvinder.**

- Overlæge, dr.med. Jørgen H. Olsen
Inst. f. Epidemiol. Kræftforsk., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003: 1.000.000 kr.

***99. Brystkræft og postmenopausal hormonsubstitution- det skandinaviske perspektiv.**

- Professor, dr.med.sci. Bent Ottesen
Gynækol.-Obstetrisk Afd., Hvidovre Hospital
Bevilget for 2003: 366.000 kr.

***100. Kræft blandt blinde og svagtseende - en model for melatonins effekt?**

- Overlæge, cand.med. Hans Henrik Storm
Forebyggelsesafd., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003: 500.000 kr.

DLNU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 1.483.837 kr. *) Bev. for 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

DLNU-SCHOLARSTIPENDIER

101. Effekt af Vitamin D3 analogen EB1089 på vækst og genekspression af MCF-7 cellelinier med forskellig følsomhed overfor antiøstrogen behandling.

- Stud.scient. Gitte Lund Christensen
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 58.500 kr.

102. Identifikation af proteiner ansvarlige for mediering af metylerings-afhængig repression af gen transkription i malignt melanom.

- Stud.hum.biol. Christina Dahl
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 80.000 kr.

103. Immunhistokemisk lokalisering af urokinase-type plasminogen aktivator i patologiske rutinepræparater af human invasiv brystcarcinom.

- Stud.scient. Michelle Karen Voigt Durand
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.

104. RNA interference som inhibitor af oncogener identificeret ved proviral insertion.

- Stud.scient. et mag. Mette Ebbesen
Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.

105. Mekanismer involveret i resistens mod antiøstrogenene RU 58668 og EM-652.

- Stud.scient. Catrine Kolster Fog
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 90.000 kr.

- 106. Analyse af effekten af behandling af muse endothel celler med det metastase fremmende protein Mts1 (s100A4).**
 • Stud.scient. Birgitte Schmidt Hansen
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2002: 110.000 kr.
- 107. Analyse af nye promotorer i HPV-16 genomet.**
 • Stud.scient. Christina Neigaard Hansen
 Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2002: 60.000 kr.
- 108. Undersøgelse af CREC-proteiners mulige betydning i forbindelse med malign transformation af normale celler.**
 • Stud.scient. Gry Aune Westergaard Hansen
 Inst. for Med. Biokemi, Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 109. Undersøgelser af H-Ras-mutanterers følsomhed for Sos.**
 • Stud.scient. Janne Hansen
 Molekylærbiol. Inst., Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 60.000 kr.
- 110. Glykosyleringen af Plasminogen Aktivator Inhibitor-1 (PAI-1): Karakterisering af nye glykoformer isoleret fra placenta.**
 • Stud.scient. Peter Skottrup Hansen
 Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 60.000 kr.
- 111. Solid Lipid Nanoparticles (SLN) - et potentielt transportsystem for parenteral administration af DNA ved genterapi til behandling af cancer.**
 • Stud.pharm. Susan Hansen
 Inst. for Farmaci, Danmarks Farmaceutiske Højskole
 Bevilget for 2002: 100.000 kr.
- 112. Mutationsanalyser af det yderst velbevarede og immunosuppressive CKS-17 peptid.**
 • Stud.scient. Søren Hansen
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 78.000 kr.
- 113. Brugen af sitespecifikke rekombinaser i kræftbehandling.**
 • Stud.scient. Marianne Smedegaard Hede
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 114. Ekspressionsregulering af cancerrelaterede gener målt med oligonucleotide microarrays.**
 • Stud.scient. Malene Herbsled
 Molekylær Diagnostisk Lab., Skejby Sygehus
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 115. Vigtigheden af Bcl-2's lokalisering for dennes evne til at beskytte mod apoptose induceret gennem forskellige enzymatiske signaleringsveje.**
 • Stud.scient. Maria Helene Hoyer-Hansen
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2002: 32.500 kr.
- 116. Karakterisering af granulocyttens differentiering ved funktionel genomisk analyse.**
 • Stud.scient. Lars Christian Jacobsen
 Hæmatol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
 Bevilget for 2003: 120.000 kr.
- 117. Karakterisering af reparationen af 8-oxodA i mammae celler.**
 • Stud.scient. Anne Jensen
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 118. Opsporing af minimal restlymfom hos patienter med translokation t (11;14) og t (14;18).**
 • Stud.med. Christina Hammer Jensen
 Med.-Hæmat. Afd., Århus Amtssygehus
 Bevilget for 2002: 78.000 kr.
- 119. Funktionen af to interferon inducerede proteiner 6-16 og ISG12 med fokus på vækstnhiberende, apoptotiske og antivirale effekter.**
 • Stud.scient. Dorte Wilhardt Jørgensen
 Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 120. Heat Shock Protein (Hsp) 70-3 som mål for fremtidig kræftterapi.**
 • Stud.scient. Thomas Kirkegaard-Sørensen
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2002: 80.000 kr.
- 121. Interaktion mellem HIF-1a, p53 og Jab1 under hypoxi, og disse faktorerers indflydelse på hypoxi induceret apoptose.**
 • Stud.scient. Mona Larsen
 Inst. f. Mol. Patol., Københavns Universitet
 Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 122. Cancer incidens hos børn af patienter med colorectal cancer.**
 • Scient.san.publ. Sofie Gillesberg Lassen
 Inst. f. Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
 Bevilget for 2003: 120.000 kr.
- 123. Karakterisering af HNPCC-hEXO1 mutanter.**
 • Stud.scient. Sascha Emilie Liberti
 Inst. f. Biologi og Kemi, Roskilde Universitetscenter
 Bevilget for 2002: 80.000 kr.
- 124. E-cadherins indvirkning på epitelium-mesenchym transition i kræft celler.**
 • Stud.scient. Jacob Mejlvang
 Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
 Bevilget for 2002: 30.000 kr.
- 125. Undersøgelse af telomerassocierede proteiner i Flow-FISH sorterede lymfocytter, med henblik på en bedre forståelse af telomerernes "capped/uncapped" status.**
 • Stud.scient. Mads Munk
 Inst. for Human Genetik, Aarhus Universitet
 Bevilget for 2002: 80.000 kr.

Bevillingshavere

- 126. Induktion af tumor immunitet og T-celle response ved brug af murine dendritiske celler transfekterede med p53 mRNA.**
• Stud.scient. Pernille Højman Møller
Onkol. Afd., Amtssygehuset i Herlev
Bevilget for 2002: 78.000 kr.
- 127. Cancer chemoprevention af N-methoxyindol-3-hydroxymethyl. Forbedret syntese og identifikation af humane colon cancer cellers vækst hæmning.**
• Stud.scient. Antje Stuntz Neave
Inst. f. Biologi og Kemi, Roskilde Universitetscenter
Bevilget for 2002: 45.500 kr.
- 128. NCAM-FGF receptor interaktion undersøgt ved det NCAM-deriverede peptid FGLD.**
• Stud.scient. Johanne Louise Neiiendam
Proteinlab., Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 129. Ekspresion, oprensning og karakterisering af aktiv rekombinant human Proteinkinase B alpha-subunit (PKBalpha/Akt1) i Baculovirus Ekspresion Systemet.**
• Stud.gentek. Kim Kenneth Nielsen
Biokemisk Inst., Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 130. Frit og total TIMP-1 som prognostiske markører ved mammacancer.**
• Stud.scient. Anne-Sofie Schrohl Pedersen
Finsenlab., Finsencentret, H:S Rigshospitalet
Bevilget for 2002: 40.000 kr.
- 131. Receptor targeteret terapi mod små cellet lungecancer.**
• Stud.scient. Thomas Tuxen Poulsen
Strålebiol. Afd., Finsencentret, Rigshospitalet
Bevilget for 2003: 120.000 kr.
- 132. Funktions-karakterisering af BTB/POZ zinc finger faktor HOF. En ny molekylær markør for klassifikation af ondartede glioblastomer og medulloblastomer.**
• Stud.scient. Lene Rask
Inst. f. Med. Biokemi & Gen. (IMBG),
Panum Institutet, Københavns Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 133. Funktionel og molekylær karakterisering af tumor specifikke T-celler i malignt melanom.**
• Stud.scient. Louise Schrøder
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 78.000 kr.
- 134. Undersøgelse af IL-7 og IL-7receptor for genetisk polymofi i promoter og den kodede sekvens og betydningen heraf for immunrekonstituering efter KMT.**
• Stud.scient. Zaiba Shamim
Klin. Immunol. Afd., H:S Rigshospitalet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 135. Retroviral "double hit" kræftmodel med mus transgene for viral gag-pol.**
• Stud.scient. Sanela Smajilovic
Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 136. Suppressors of cytokine signaling (SOCS) i kutant T celle lymphom.**
• Stud.scient. Viveca Horst Sommer
Inst. f. Med. Mikrobiol. & Immunol. (IMMI),
Panum Institutet, Københavns Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 137. Undersøgelse af det topoisomerase II rettede kræftkemoterapeutika ICRF - cytotoxitet og farmakofor region.**
• Stud.scient. Magnus Stougaard
Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 110.000 kr.
- 138. "Optimering af Retroviral Genoverførsel til Humane CD34+ Mobiliserede-Periferale Blod Stam Celler fra Raske Donorer; Et in vivo Nod/SCID Studie".**
• Stud.scient. Claus Svane Søndergaard
Inst. f. Mol. og Strukt. Biol., Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 139. Ekspresionsmønster for 3 nye potentielle inducerede gener i tumorcellerlinier.**
• Stud.med. Pernille Hegre Sørensen
Inst. f. Human Genetik, Aarhus Universitet
Bevilget for 2002: 65.000 kr.
- 140. JNK1 og 2 splejse varianter effekt på proliferation og programmeret celle død.**
• Stud.biokem. Jacob Olrik Thastrup
Inst. f. Biol. Kræftforskning, Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 120.000 kr.
- 141. Studier af NFATc (Nuclear Factor of Activated T-cells) gens rolle som tumor suppressor gener under udvikling af leukæmi.**
• Stud.scient. Sys Zoffmann Therkildsen
Molekylærbiol. Inst., Aarhus Universitet
Bevilget for 2003: 120.000 kr.
- 142. Identificering af potentielle onkogener og tumorsuppressorgener i blærekræft.**
• Stud.scient. Martin Kristian Thomsen
Klin. Biokem. Afd., Skejby Sygehus
Bevilget for 2002: 78.000 kr.
- 143. Identifikation af nye bindings partnere til ALG-2,5 ved differentiell to-hybrid screening.**
• Stud.scient. Thomas Wulff
Molekylærbiol. Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2002: 78.000 kr.

DLNU bev. og udgiftsført i regnsk. for 2002 i alt 4.049.500 kr. til scholarstipendier.

BEVILLINGER FRA DET PSYKOSOCIALE FORSKNINGSUDVALG (PSU)

PSYKOSOCIAL FORSKNING

- 144. Projekt: Udbygning og videreudvikling af forskningen på Forskningsenheden, Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital.**
• Overlæge, lektor, ph.d. Mogens Grønvold.
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital.
Bevilget for 2003: 300.000 kr.
- *145. Palliative behov blandt kræftpatienter i Danmark: Symptom-epidemiologi og vurdering af tilstrækkeligheden af den nuværende indsats.**
• Cand.med., ph.d. Mogens Grønvold
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2003-2004: 800.000 kr.
- 146. Projekt: SMERTEBEHANDLING AF CANCERPATIENTER. Hvem behandler, med hvad og hvordan gøres det i relation til gældende retningslinier?**
• Cand.med. Lene Jarlbæk.
Inst. f. Sundhedstjenesteforsk., Klinisk Farmakologi, Syddansk Universitet, Odense.
Bevilget for 2003-2004: 765.625 kr.
- *147. Beskrivelse af forløbet af den sundhedsrelaterede livskvalitet efter behandling for livmoderhalskræft og undersøgelse af disse patienters informationsbehov.**
• Cand.med. Pernille T. Jensen
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2003: 117.500 kr.
- 148. Projekt: Psykosocial epidemiologisk kræftforskning - psykosociale konsekvenser, risiko faktorer, prognostiske faktorer og intervention.**
• Overlæge, ph.d. Christoffer Johansen.
Inst. f. Epidemiol. Kræftforsk., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2003: 600.000 kr.
- 149. Projekt: Sundhedsadfærd og psykosociale reaktioner som følge af genetisk udredning og rådgivning hos kvinder med familær disposition for bryst- og/eller æggestokkekræft.**
• Sygeplejerske Ellen M. Mikkelsen.
Klin. Epidemiol. Afd., Århus Universitetshospital, Aarhus Universitet.
Bevilget for 2003-2005: 620.956 kr.
- *150. Påvirkning af unges rygevaner: Et internationalt forskningsprojekt.**
• Cand.med. Lis Hentze Poulsen
Inst. f. Folkesundhedsvidenskab, Panum Inst., Københavns Universitet
Bevilget for 2003-2004: 416.900 kr.
- 151. Projekt: Kræftpatienters rehabiliteringsproces.**
• Cand.scient.san. Dorte Malig Rasmussen
CAST, Syddansk Universitet, Odense
Bevilget for 2003-2005: 1.157.785 kr.

- 152. Projekt: Psyko-sociale faktorerers betydning for rygestart og rygeophør blandt danske sygeplejersker i perioden 1993-1999.**
• Mag.scient.soc. Niels Kristian Rasmussen
Statens Institut for Folkesundhed
Bevilget for 2003: 259.709 kr.
- 153. Projekt: Udvikling, validering og brug af metoder til evaluering af palliativ indsats: Forløb af symptomatologi. Detaljeret analyse af angst og depression.**
• Cand.med., ph.d. Lene Annette Sand Strömrgren
Palliativ Medicinsk Afd., Bispebjerg Hospital
Bevilget for 2003: 225.000 kr.
- 154. Projekt: Betydningen af psykosociale faktorer og psykologisk intervention for sygdoms- og behandlingsrelaterede symptomer hos kræftpatienter.**
• Forskn.professor, cand.psych., dr.med. Bobby Zachariae
Psykoonkol. Forskningsenhed, Århus Kommunehospital
Bevilget for 2003: 600.000 kr.
- *155. Psykosociale faktorerers prognostiske betydning hos kvinder med loco-regional invasiv brystkræft. En prospektiv undersøgelse.**
• Forskn.professor, cand.psych., dr.med. Bobby Zachariae
Psykoonkol. Forskningsenhed, Århus Kommunehospital
Bevilget for 2003: 600.000 kr.
- *156. Effekten af individuel psykologisk intervention ved alvorlige kemoterapi-inducerede bivirkninger.**
• Forskn.professor, cand.psych., dr.med. Bobby Zachariae
Psykoonkol. Forskningsenhed, Århus Kommunehospital
Bevilget for 2003-2004: 647.500 kr.

PSU bev. i 2002 og udgiftsført i regnsk. for 2002: 4.529.075 kr.
*) Bev. før 2002 og udgiftsført i tidligere regnskaber.

PSU-FORBEREDELSESTIPENDIER

- 157. Forløbet af lungecancer i Danmark - omfanget af rehabilitering, betydningen af den palliative indsats og livskvalitet blandt patienter og deres pårørende.**
• Cand.scient. Kathrine Carlsen
Inst. f. Epidemiol. Kræftforsk., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 55.000 kr.
- 158. Træthed hos yngre personer efter kurativt behandlet cancersygdom: karakteristika, prognose samt sociale konsekvenser.**
• Cand.med., ph.d. Niels Henrik Hjøllund
Arbejdsmed. Klinik, Århus Kommunehospital
Bevilget for 2003: 162.000 kr.
- 159. Sundhedsfremme og forebyggelse hos kvinder med familær disposition for bryst - og/eller æggestokkekræft.**
• Sygeplejerske Ellen M. Mikkelsen
Udviklingsinitiativet for Sygeplejerskeuddannelsen, Århus Amt
Bevilget for 2002: 54.962 kr.
- 160. Projekt: Cancerrehabilitering i Danmark - med særlig fokus på almen praksis.**
• Professor, dr.med. Frede Olesen
Forskningsenheden for Almen Medicin, Aarhus Universitet
Bevilget for 2003: 169.500 kr.

Bevillingshavere

- 161. Psykosociale faktorerers betydning for omfanget af infektioner og graden af immunosuppression hos kræftpatienter i kemoterapi.**
- Stud.psyk. Anette Fischer Petersen
Psykoonkol. Forskningsenhed, Århus Kommunehospital
Bevilget for 2002: 82.500 kr.
- 162. Kræft, hverdag og rehabilitering.**
- Cand.scient.san. Dorte Malig Rasmussen
Inst. for Almen Medicin, Syddansk Universitet
Bevilget for 2002: 91.000 kr.

PSU bev. og udgiftsført i regnsk. for 2002 i alt 614.962 kr. til forberedelsesstipendier.

PSU-SCHOLARSTIPENDIER

- 163. Sammenhængen mellem major life events og risikoen for dysplasi i livmoderhalsen.**
- Stud.scient.san.publ. Kirstine Magtengaard
Inst. f. Epidemiol. Kræftforsk., Kræftens Bekæmpelse
Bevilget for 2002: 60.500 kr.

PSU bev. og udgiftsført i regnsk. for 2002 i alt 60.500 kr. til scholarstipendier.

SÆRLIGT INITIATIV FRA DET PSYKOSOCIALE FORSKNINGSUDVALG:

- *164. 5-årigt forskningsrådsprofessorat i de psykologiske og sociale aspekter ved kræft.**
- Forskn.professor, cand.psych., dr.med. Bobby Zachariae
Psykoonkol. Forskningsenhed, Århus Kommunehospital
Bevilget 1.020.000 kr. pr. år 1999-2003

(Bevillingen er givet i 1997 og udgiftsført i regnsk. for 1997)

SAMLET OVERSIGT 2002

Bevilget i 2002 til forskningsprojekter jf. bevillingsoversigt	Det Psyko- sociale Forsk- ningsudvalg	Det Læge- og Natur viden- skabelige Udvalg	I alt
Bevillinger fra Det Læge- og Naturvidenskabelige Udvalg og Det Psykosociale Forskningsudvalg (1000 kr.)			
Grundforskning		13.359	13.359
Grundforskning og klinisk forskning		20.376	20.376
Klinisk forskning		12.499	12.499
Klinisk og epidemiologisk forskning		1.306	1.306
Epidemiologisk forskning		1.484	1.484
Psykosocial forskning	4.699		4.699
Projekter i alt	4.699	49.024	53.723
Bevilget til projekter jf. ovenstående	4.699	49.024	53.723
Særlige initiativer	0	0	0
Bevilget til forberedelsesstipendier	445	0	445
Bevilget til scholarstipendier	61	4.050	4.111
Bevilget til rejser under 1 måned	172	486	658
Bevilget i alt	5.377	53.718	59.095
Reguleringer af bevillinger	239	-3.072	-2.833
Årets samlede forbrug jf. note 8 i årsregnskab 2002	5.616	50.646	56.262

Bemærkninger:

1. Senior- og juniorstipendier er indregnet under projektbevillinger
2. Fordelingen på faggrupper er foretaget ved, at ansøger har afkrydset en eller flere af følgende rubrikker:
Grundforskning, klinisk forskning, epidemiologi, psykosocial forskning og andet

Samlet oversigt

LOKALFORENINGER

Formandsliste

FORMANDSLISTE OVER LOKALFORENINGERNE 2003

Albertslund Else Baadsgaard tlf. 43 64 46 18	Broby Margit Christensen tlf. 62 69 14 01	Ejby Lis Samsøe Nielsen tlf. 64 49 27 83	Fåborg Torsten Dilling tlf. 62 65 19 20
Allerød Helle Andersen tlf. 48 17 57 40	Brovst Kirsten Holsko tlf. 98 23 88 16	Esbjerg Margrethe Gammelgaard tlf. 75 45 04 78	Galten Vibeke Birk tlf. 86 94 52 11
Augustenborg Andreas J. Asmussen tlf. 74 47 13 55	Brædstrup Finn Lillie tlf. 75 75 18 03	Fakse Peer Mogensen tlf. 56 72 52 45	Gentofte Birthe Philip tlf. 39 62 42 62
Aulum-Haderup Helle Vester Christensen tlf. 97 45 66 65	Brøndby Grethe Borsholt tlf. 43 96 94 85	Fanø Nina Sonnichsen tlf. 75 16 23 76	Give Ingrid Toftebjerg tlf. 75 73 19 64
Ballerup: se Ledøje-Smørum	Brønderslev Hanne Brandt tlf. 98 82 45 50	Farsø Dorte Byrialsen tlf. 98 63 11 55	Gjern Poul Laursen tlf. 86 87 13 17
Billund Hans Hansen tlf. 75 33 19 57	Brørup Ann Lønborg Madsen tlf. 75 38 43 94	Farum Mette Vingaard tlf. 44 95 76 96	Gladsaxe Kirsten Ploug tlf. 44 98 48 33
Birkerød Birthe Fauerskov Jensen tlf. 45 81 68 57	Børkop Karen Anne Sørensen tlf. 75 86 66 01	Fjerritslev Mogens Elgaard tlf. 98 21 36 21	Glamsbjerg Margrethe Hansen tlf. 64 72 22 57
Blaabjerg Karen Heltoft tlf. 75 25 11 57	Christiansfeld Marianne Kock tlf. 74 56 04 00	Fladså Inga Nielsen tlf. 55 76 12 99	Glostrup Else Wellings tlf. 43 63 25 64
Blåvandshuk Edna Jessen tlf. 75 27 13 87	Dianalund Kirsten Christensen tlf. 58 26 49 60	Fredensborg-Humlebæk Winnie Lausen tlf. 49 19 24 16	Gram Lisbeth Bløde tlf. 74 82 29 89
Bogense Inge Sørensen tlf. 64 81 35 51	Dragsholm Dora Bjerrum tlf. 59 65 92 16	Fredericia Else Madsen tlf. 75 94 20 75	Grenaa Tyge Ingerslev tlf. 86 30 00 87
Bornholm Jens Pedersen-Bjergaard tlf. 45 80 30 08	Dragør Ole Morten Landsmann tlf. 32 53 33 63	Frederiksberg Grete Andersen tlf. 33 31 77 89	Greve Michael Jensen tlf. 46 15 50 20
Bov Marius Nørgaard tlf. 74 67 28 26	Dronninglund Henny Amby Vittrup tlf. 98 28 10 79	Frederikshavn Ella Fredborg tlf. 98 42 80 08	Grindsted Tove Gejl tlf. 75 32 41 18
Bramming Dorthea Jensen tlf. 75 17 36 77	Ebeltoft Ole Egebjerg tlf. 86 34 33 11	Frederikssund Ingrid Nielsen tlf. 47 31 19 22	Græsted-Gilleleje Allan Olsen tlf. 48 39 23 37
Brande Tove Lis Schmidt Han- sen tlf. 97 18 14 40	Egtved Karsten Barfoed tlf. 75 55 42 41	Frederiksværk Lisbeth Birch Olsen tlf. 47 74 73 08	Gørlev Kirsten Agerlund Pedersen tlf. 58 85 57 01
Broager Anette Christiansen tlf. 74 44 21 64	Egvad Lilly Jeppesen tlf. 97 37 15 29	Fuglebjerg Vibeke Fongyllen tlf. 55 45 67 61	

Haderslev Else Petersen tlf. 74 52 06 72	Hjørring Harry F.Andreasen tlf. 98 92 37 20	Jelling Edith Agerholm tlf. 75 87 17 53	Lunderskov Jørn Westberg tlf. 75 58 53 09
Hadsten Folmer Ramsing tlf. 86 91 42 97	Hobro Leif Andersen tlf. 98 55 50 99 Holbæk	Juelsminde Kirsten Blume Schmidt tlf. 75 69 33 25	Lundtoft Sonja Damm tlf. 74 68 51 26
Hadsund Yvonne Grønhøj tlf. 98 57 23 28	Jette Hansen tlf. 59 43 47 94	Kalundborg Lea Thorslund tlf. 59 56 34 32	Lyngby-Taarbæk Inger Steen Madsen tlf. 45 88 44 30
Hals Tove Pedersen tlf. 98 25 95 00	Holmsland Vera Kristensen tlf. 97 31 11 10	Karlebo Louise Brouer tlf. 49 14 49 16	Læsø Sven Thyø tlf. 98 49 14 80
Hanstholm Else Dahl tlf. 97 96 13 52	Holstebro Susanne L.Andersen tlf. 97 44 00 01	Karup Lone Maagaard tlf. 86 66 21 49	Løgstør Aase Trærup tlf. 98 68 12 77
Hashøj Ebbe W. Hansen tlf. 58 18 83 98	Holsted Gudrun Andersen tlf. 75 39 26 28	Kjellerup Inge Lyngsø tlf. 86 66 77 55	Løgumkloster Anni W. Iversen tlf. 74 74 51 15
Haslev Aase Dahl tlf. 56 31 24 55	Horsens Bjarne Mortensen tlf. 75 64 13 24	Kolding Hanne Lebech tlf. 75 51 04 33	Mariager Gitte Johansson tlf. 98 54 18 33
Hedensted Arne Rasmussen tlf. 75 89 17 23	Hundested Ellen Wedel Jensen tlf. 47 98 27 94	Korsør Svend Erik Pontoppidan tlf. 58 38 20 34	Maribo Ruth Kromann Hansen tlf. 54 78 42 16
Helle Cathrine Duborg tlf. 75 19 20 35	Hvidovre Grete Hansen tlf. 36 49 14 43	København Joerges Elg tlf. 32 57 31 59	Marstal Anna Skærning tlf. 62 53 34 44
Helsinge Kirsten Nielsen tlf. 48 79 55 08	Hvorslev Ruth Kjærside Madsen tlf. 86 96 65 12	Køge Kurt Bøtting tlf. 56 82 02 91	Middelfart Else Liltorp tlf. 64 41 57 47
Helsingør Hanne Blegvad Jensen tlf. 49 13 44 82	Høje Taastrup Marie Hansen tlf. 43 99 32 52	Langeland Inga Hansen tlf. 62 51 28 90	Midtdjurs Jenny Hawkins tlf. 86 39 48 01
Herning Ingrid Suhnsen tlf. 97 12 96 42	Højreby Anne Marie Marcussen tlf. 54 95 20 52	Langeskov Kaj Poulsen tlf. 65 38 12 22	Morsø Ellen Jacobsen tlf. 97 72 03 06
Hillerød Hanne Bartels tlf. 48 26 01 44	Hørning Birgit Jørgensen tlf. 86 92 22 02	Ledøje-Smørum Amalie Keindienst Nielsen tlf. 32 91 39 37	Munkebo Marianne Høj tlf. 65 97 68 11
Hinnerup Ellen Rasmussen tlf. 86 98 54 85	Hørsholm Marianne Fenn tlf. 45 57 07 32	Lemvig Martha Kramer tlf. 97 88 53 93	Møldrup Ninna Jørgensen tlf. 86 69 42 80
Hirtshals Kamma Nørgaard tlf. 98 94 14 45	Ikast Jørgen Faxholm tlf. 86 86 12 97		Møn Aage Kirkegaard tlf. 55 81 04 90

Formandsliste

Nakskov Jørgen Nørgaard tlf. 54 92 51 00	Otterup Poul Andersen tlf. 64 82 15 85	Rødby-Holeby Anne-Mette Kristiansen tlf. 54 60 01 43	Skærbæk Vagner Gjerulff tlf. 73 95 95 95
Nibe Anna Hansen tlf. 98 35 53 47	Pandrup Christian Sørensen tlf. 98 88 31 68	Rødding Lotte Thorøe tlf. 74 84 82 74	Skørping Svend Hørsmann tlf. 98 39 17 52
Nordborg Vera Bender tlf. 74 45 00 47	Præstø Ella Sørensen tlf. 55 99 23 52	Rødekro Niels E. Palle tlf. 74 66 26 99	Slagelse Dorthe Aggergaard Sørensen tlf. 58 52 23 46
Nyborg Allan Nielsen tlf. 65 31 45 86	Purhus Elin Nielsen tlf. 86 45 40 21	Rønede Rosa Fløjgaard tlf. 86 37 92 03	Solrød Birgitte Hauge Nielsen tlf. 56 13 13 13
Nykøbing F. Berit Mathiasen tlf. 54 85 15 51	Ramsø Svend Henriksen tlf. 46 19 34 33	Rønnede Birgitte Nielsen tlf. 56 39 90 83	Sorø Inge Lundegård-Petersen tlf. 57 83 06 33
Nykøbing-Rørvig Susanne Larsen tlf. 59 91 40 91	Randers Hugo Jørgensen tlf. 86 42 37 91	Sakskøbing Inge Sixdal tlf. 54 70 68 40	Spøttrup Jonna Køjborg Nielsen tlf. 97 56 15 89
Næstved Inga Hansen tlf. 55 51 11 22	Ravnsborg Jan Ilsø Larsen tlf. 54 93 61 10	Sallingsund Helle Bukvardt Knudsen tlf. 97 73 17 34	Stenlille Pia Dalgaard Nielsen tlf. 57 80 33 84
Nørager Jens Hejlskov tlf. 98 65 42 82	Ribe Vibeke Karlby tlf. 75 42 32 97	Sejflod Lone Nielsen tlf. 98 31 62 46	Stenløse Kirsten Aggerholm Nielsen tlf. 47 17 10 50
Nørhald Villy Nielsen tlf. 86 44 17 44	Ringø Agnete Kollé Mikkelsen tlf. 62 62 17 07	Silkeborg Lise Røsted tlf. 86 84 63 51	Stevns Anny Borch Jensen tlf. 56 50 40 95
Nørre Alslev Bent Mouritzen tlf. 54 45 72 98	Ringkøbing Anette Vendelbo tlf. 97 32 28 77	Sindal Niels Helver tlf. 98 93 48 48	Struer Birgit Nielsen tlf. 97 46 44 31
Nørre-Rangstrup Karen Christensen tlf. 74 83 23 62	Ringsted Christian Stendahl tlf. 57 67 11 01	Skagen Peder Gylling Olesen tlf. 98 44 19 85	Støvring Birte W. Jensen tlf. 98 37 10 76
Nørre-Snede Maria Frederiksen tlf. 24 66 06 90	Rosenholm Niels Videø Nielsen tlf. 86 99 54 54	Skanderborg Tove Gaihede tlf. 86 52 01 01	Sundeved Ulla Fenn tlf. 74 46 75 47
Nørre Aaby Jytte Andersen tlf. 64 42 17 88	Roskilde Gorm Rasmussen tlf. 46 35 33 88	Skive Inga Sørensen tlf. 97 52 35 16	Sundsøre Klaus Pedersen tlf. 97 57 45 77
Odder Leif Kristensen tlf. 86 54 09 54	Rougsø Bjarne Østergaard- Jensen tlf. 86 48 15 12	Skjern Per Fjord tlf. 97 35 31 05	Svendborg Torsten Glasius tlf. 62 20 83 01
Odense Jytte Wennerstrøm tlf. 66 16 02 36	Ryslinge Charlotte Kjestrup tlf. 62 27 20 93	Skovbo Eva Drost Holm tlf. 56 82 02 90	

Svinninge
Sonja Zachariassen
tlf. 59 26 55 50

Sydals
Chresten A. Krogh
tlf. 74 41 53 12

Sydfalster
Betina Thomsen
tlf. 54 17 95 19

Sydthy
Jens Christian Dissing
tlf. 97 95 25 59

Sæby
Emmy Jakobsen
tlf. 98 40 15 88

Søllerød
Kirsten Jørgensen
tlf. 45 89 27 45

Sønderborg
Birgitte Uldall
tlf. 74 45 03 63

Sønderhald
Egon Lindberg
tlf. 86 48 13 02

Søndersø
Jytte Simonsen
tlf. 64 89 23 74

Thisted
Irene Madsen
tlf. 97 93 73 05

Thyholm
Esther Jakobsen
tlf. 97 87 16 17

Tinglev
Hans Chr. Agertoft
tlf. 74 64 49 47

Tommerup
Elly Borgstrøm
tlf. 64 76 12 05

Tornved
Kurt Zadlo Jørgensen
tlf. 21 24 04 49

Trehøje
Inga Nielsen
tlf. 97 13 62 67

Trundholm
Karen Knudsen
tlf. 59 30 34 37

Tølløse
Kirsten Mikkelsen
tlf. 59 18 02 35

Tørring-Uldum
Margit Lerager
tlf. 75 85 12 04

Ulfborg-Vemb
Tove Bjerg
tlf. 97 49 19 67

Ullerslev
Annelise Holm Nielsen
tlf. 65 35 11 43

Vallensbæk
Jan Grubak Nielsen
tlf. 43 64 77 63

Vallø
Jens Dahl
tlf. 56 63 28 42

Vamdrup
Inger Marie Kristensen
tlf. 75 58 12 20

Varde
Søren Olesen
tlf. 75 22 17 50

Vejen
H. P. Hansen
tlf. 75 36 08 75

Vejle
Elsebeth Vagtholm
tlf. 75 81 64 48

Viborg
Marie B. Larsen
tlf. 86 62 09 09

Videbæk
Kristiane Jørgensen
tlf. 97 17 53 61

Vojens
Rie Andersen
tlf. 74 50 77 07

Vordingborg
Klaus Michael Jensen
tlf. 55 37 11 50

Værløse
Søren Biune
tlf. 44 48 69 03

Ærøskøbing
Frederik Badino
tlf. 62 52 10 57

Aabenraa
Ingrid Hendriksen
tlf. 74 61 76 26

Aalborg
Elin Bak
tlf. 20 91 48 02

Aalestrup
Inger Stad
tlf. 98 64 10 29

Århus
Inge Svane Jensen
tlf. 86 99 14 85

Årslev
Anne Dannesbo
tlf. 65 97 26 32

Aarup
Kirsten Rau
tlf. 64 43 22 94

Aaskov
Anne Marie Nielsen
tlf. 75 34 72 56

Birgitte Uldall,
formand for Kræf-
tens Bekæmpelses
lokalforening i
Sønderborg.

AMBASSADØRER

Ambassadører

Mathias Achner Nørre Rangstrup lokalforening	Amtsborgmester Jan Boye Odense lokalforening	Borgmester Ove E. Dalsgaard Ledøje-Smørum og Ballerup lokalforening	Boghandlere Dorthe og Johannes Green Lyngby-Taarbæk lokalforening
Lensgreve Preben Ahlefeldt-Laurvig Langeland lokalforening	Biografejer Helle og Lars Broen Middelfart lokalforening	Direktør & restauratør Bitten Damgaard Herning lokalforening	Turistchef Jørn Grønkjær Jensen Viborg lokalforening
Byrådsmedlem Jill Andersen Fredericia lokalforening	Borgmester Ole Brøkner Hammel lokalkomite	Viceamtsborgmester Conny Diderichsen Græsted-Gilleleje lokalforening	Fhv. MF Lilli Gyldenkilde Horsens lokalforening
Borgmester Ole Lykkegaard Andersen Aabybro lokalforening	Fhv. balletdanser Kirsten Bundgård Gentofte lokalforening	Formand for Holstebro Boldklub Tyge Dinesen Holstebro lokalforening	Borgmester Claus Hansen Ejby lokalforening
Borgmester Mogens Baltzer Solrød lokalforening	Direktør Emil Christensen Fredericia lokalforening	Borgmester Tommy Dinesen Kalundborg lokalforening	Borgmester, gdr. Ole Hansen Skovbo lokalforening
Fhv. borgmester Signe Bartel Fakse lokalforening	Borgmester Henrik Christensen Haslev lokalforening	Biskop Kresten Drejergaard Odense lokalforening	Borgmester A. P. Hansen Sønderborg lokalforening
Amtsrådsmedlem Karen Baungaard Esbjerg lokalforening	Borgmester Britta Christensen Hvidovre lokalforening	Direktør Helene Drevland Ebeltoft lokalforening	Pastor Christa Hansen Tinglev lokalforening
Birthe Bergholdt Nørre Rangstrup lokalforening	Fhv. folketingsmedlem Carl Martin Christensen Otterup lokalforening	Chef for Sund-By Butik i Løgstør Torben Duelund Løgstør lokalforening	Socialudvalgsformand Marianne Helslev Farum lokalforening
Fhv. borgmester Jens J. Besser Kjellerup lokalforening	Borgmester Erik Christensen Ullerslev lokalkomite	Fhv. MF Peter Duetoft Sindal lokalforening	Borgmester Jørgen Henningsen Svendborg lokalforening
Holdkaptajn for "Blue Fox" Todd Bjorkstrand Herning lokalforening	Kommunal- bestyrelsesmedlem Kurt Bork Christensen Værløse lokalforening	Borgmester Bent Dyssemark Otterup lokalforening	Advokat Peter Hesselholt Ledøje-Smørum og Bal- lerup lokalforening
Adm. direktør, chefredaktør Mette Boch Esbjerg lokalforening	Borgmester Knud B. Christoffersen Frederikssund lokalforening	Fhv. borgmester Willi Eliassen Køge lokalforening	Patientkonsulent Ib Hoch Skanderborg lokalfore- ning
Kunstmaler Alfio Bonanno Langeland lokalforening	Turistchef Wolfgang Classen Tørring-Uldum lokalforening	Fhv. borgmester Hanne Falkenstein Hørsholm lokalforening	Borgmester Kurt Hockerup Vallensbæk lokalkomite
Forfatter Jytte Borberg Lemvig-Harboøre Thyborøn lokalforening	Fhv. borgmester Peder Dahl Augustenborg lokalforening	Direktør Ole Fausø Næstved lokalforening	Borgmester Virginia Holst Hvalsø lokalkomite
Borgmester Anker Boye Odense lokalforening	Viceborgmester Anna Grethe Dahl Hadsten	Sognepræst Jørgen Gleerup Rønde lokalforening	Skoleinspektør Markvard Hovmøller Vojens lokalforening

Socialrådgiver K. G. Hølund Randers lokalforening	Susanne Grue Jørgensen Nakskov lokalforening	Sognepræst Birgitte Lerche Assens lokalforening	Journalist Camilla Mieke-Renard
Svend Hørsmann Skørping lokalforening	Borgmester Jørgen Jørgensen Aaskov lokalforening	Kommunal- bestyrelsesmedlem Karl Aage Leth Ullerslev lokalkomite	Kgl. skuespiller Marianne Mortensen Ledøje-Smørum og Ballerup lokalforening
Evy Ibsen Aaskov lokalforening	Kommunal- bestyrelsesmedlem Leif Jørgensen Aaskov lokalforening	Social- og arbejds- markedsudvalgsformand Henning Due Lorentzen Fredericia lokalforening	Socialdirektør Erik Mouritsen Randers lokalforening
Fhv. borgmester John Jakobsen Vissenbjerg lokalforening	Borgmester Mikael Klitgaard Dronninglund lokalforening	Amtsrådsmedlem Kirsten Lorenzen Sundeved lokalforening	Fr. Marianne Muus Tinglev lokalforening
Borgmester Flemming Jensen Bramsnæs lokalkomite	Kommunaldirektør Per Knudsen Helsingø lokalforening	Byrådsmedlem Hanne Lumbye Fredericia lokalforening	Skuespiller Peter Mygind
Borgmester Uffe Steiner Jensen Fredericia lokalforening	Lensgrevinde Charlotte Knuth Maribo lokalforening	Oberst Jens Christian Lund Viborg lokalforening	Fhv. borgmester Ole Mølgaard Ringsted lokalforening
Flemming Jensen Humlebæk lokalforening	Entertainer Flemming Krøll Nykøbing Falster lokalforening	Forfatter Vagn Lundbye Langeland lokalforening	Fhv. Borgmester, amtsrådsmedlem Poul Møller Dronninglund lokalforening
Fhv. bydelsrådsformand Ejner Jensen Københavns lokalforening	MF Per Kaalund Hvidovre lokalforening	Skuespiller André Lundemann Nyborg lokalforening	Adm. chefredaktør Erik Møller Holstebro lokalforening
Skoleinspektør Jess Ole Jensen Møldrup lokalforening	Fhv. bydelsrådsformand Jesper Langebæk Københavns lokalforening	Skuespiller Arne Lundemann Nyborg lokalforening	Borgmester Hans Olsen Møller Trundholm lokalforening
Borgmester Jan Prokopek Jensen Nordborg lokalforening	MF Flemming Damgaard Larsen Bramsnæs lokalforening	Sanger og entertainer Jesper Lundgaard Herning lokalforening	Skattechef Bent Nielsen Brørup lokalforening
Borgmester Henning Jensen Næstved lokalforening	Borgmester Poul Larsen Nørager lokalforening	Chefredaktør Karsten Madsen	Fhv. byrådsmedlem Bjørn Medom Nielsen Fredericia lokalforening
Borgmester Henning G. Jensen Aalborg lokalforening	Borgmester Vagn Ytte Larsen Nykøbing S./Rørvig lokalforening	Postmester Gert A. Madsen Middelfart lokalforening	Borgmester Hanne Nielsen Langå lokalforening
Albert Johannsen Tinglev lokalforening	Borgmester Vagn Ytte Larsen Nykøbing S./Rørvig lokalforening	Bankdirektør Børge Madsen Sorø lokalforening	Fodbolddommer Kim Milton Nielsen Ledøje-Smørum og Bal- lerup lokalforening
Lensbaronesse Molise Juel-Brockdorff Svendborg lokalforening	Byrådsmedlem Christa Laursen Vejlø lokalforening	Astrid Melchart Nørre Rangstrup lokalforening	Borgmester Gunnar Korsbæk Nielsen Møldrup lokalforening
Fhv. borgmester Birthe Juel-Jensen Bornholm lokalforening	Borgmester Mads Lebech Frederiksberg lokalforening	Kommunal- bestyrelsesmedlem Poul Merrill Trehøje lokalforening	Fhv. borgmester Thorkild Dahl Nielsen Tinglev lokalforening
Direktør Bent Jørgensen Bornholm lokalforening			

Ambassadører

Borgmester Poul Arne Nielsen Vallø lokalforening	Sportsdirektør Flemming Povlsen Århus lokalforening	Bjarne Stenbæk Sorø lokalforening	Lufthavnschef Jørn Westberg Lunderskov lokalforening
Borgmester Ole Østvig Nissen Nørre Rangstrup lokalforening	Landstræner Jan Pytlick Svendborg lokalforening	Margrethe Stenger Nørre Rangstrup lokalforening	Fhv. borgmester John Winther Frederiksberg lokalforening
Sognepræst Else Nygaard Humblebæk lokalforening	Fhv. borgmester Carsten Rasmussen Bramsnæs lokalkomite	Fhv. kommunal- bestyrelsesmedlem Knud Erik Søndergaard Ullerslev lokalkomite	Borgmester Anny Winther Støvring lokalforening
Borgmester Jens Jørgen Nygaard Ledøje-Smørum og Ballerup lokalforening	Borgerrepræsentant Finn Rudaizky Københavns lokalforening	Pensionist Ester Sørensen Tinglev lokalforening	Stiftamtmand Ninna Würtzen Odense lokalforening
Fhv. amtsborgmester Karen Nøhr Odense lokalforening	Borgmester, MF Preben Rudiengård Ribe lokalforening	Sven Tarp Tinglev lokalforening	Fhv. borgmester Gina Øbakke Stevns lokalforening
Konsulent, fhv. amtsrådsmedlem Hugo Odgaard Stenløse lokalforening	Fhv. borgmester Viggo Raaby Bjerringbro lokalforening	Kroejer Hans Bech Thomsen Blåbjerg lokalforening	Borgmester Rolf Aagaard-Svendsen Lyngby-Taarbæk lokalforening
Forfatter, journalist Peter Olesen	Områdedirektør Knud K. Sandager Ringsted lokalforening	Fhv. TV vært Poul Thomsen Nørhald lokalforening	Forfatter, journalist Jane Aamund
Fhv. borgmester Knud Olsen Skive lokalforening	Fhv. borgmester Ruth Scharling Thisted lokalforening	Racerkører Thorkild Thyrring	Bladchef Klaus W. Rasmussen Albertslund lokaleforening
El-installatør John Høj Pedersen Nr. Snede lokalforening	Fhv. borgmester Erik Schmidt Augustenborg lokalforening	Ole Toft Nørre Rangstrup lokalforening	Ebbe Blichfeldt Holmsland lokalforening
Sonja Petersen Nørre Rangstrup lokalforening	Erik Sloth Nørre Rangstrup lokalforening	Borgmester Per Tærsebøl Helsingør lokalforening	Borgmester Kristian Schnoor Sejlfjord lokalforening
Skoleleder Anna Petersen Rødding lokalforening	Byrådsmedlem Lars Stampe Holstebro lokalforening	Fodboldspiller Kim Vilfort Brøndby lokalkomite	MF Tina Nedergaard Sæby lokalforening

PATIENTFORENINGER

SAMARBEJDSAFTALE MED PATIENTFORENINGER

Fra 2003 støtter Kræftens Bekæmpelse 12 patientforeninger med 1,9 mio. kr. årligt. Patientforeningerne har også fået mulighed for at søge penge til projekter, som kan give en synergieffekt med Kræftens Bekæmpelses aktiviteter.

PATIENTFORENINGEN DE BRYSTOPEREREDE

c/o Kræftens Bekæmpelse
M.P. Bruuns Gade 29
8000 Århus C
Telefon: 86 19 88 11
Fax: 86 19 78 79

VEJLEDERGRUPPEN DE BRYSTOPEREREDE

c/o Kræftens Bekæmpelse
M.P. Bruuns Gade 29
8000 Århus C
Telefon: 86 19 88 11
Fax: 86 19 78 79

DANSK LANDSFORENING FOR LARYNGECTOMEREDE - DLFL (STRUBELØSE)

Formand: Gunnar Anndré Jensen
Strandboulevarden 49, Bygn. 1, st.th.
2100 København Ø
Åben for personlig henvendelse mandag kl. 11-14
Telefon: 35 25 74 24
Fax: 35 26 80 45
www.dfl.dk

DALYFO DANSK LYMFØDEM FORENING

Formand: Solveig Nielsen
Sebbelev 24
6440 Augustenborg
Telefon: 74 47 19 98

STOMIFORENINGEN COPA

Sekretariat:
Sct. Hansgade 26 B
4100 Ringsted
Telefon: 57 67 35 25,
mandag - fredag kl.10-14, onsdag kl.16-18.
Fax: 57 67 35 15
www.copa.dk

FORÆLDREFORENINGEN BØRN OG UNGE MED KRÆFT

Formand: Kurt Hansen
Postbox 55
8464 Galten
Telefon: 86 94 69 30
Fax: 86 94 62 30

DANSK MYELOMATOSE FORENING

Formand: Ole Dalleris
Scaniagade 14
8900 Randers
Telefon: 86 40 80 62

FORENINGEN FOR ARVELIG BRYST- OG ÆGGESTOKKRÆFT - HBOC

Formand: Albert Juhl Jørgensen
Egevang 7
Bregning
7080 Børup
Telefon: 75 86 19 21/28 11 90 90
www.hboc.dk

PROPA PROSTATACANCER PATIENTFORENINGEN

Formand: Ole Mortensen
Strandparksvej 6
2665 Vallensbæk Strand
Telefon: 43 73 13 16

KIU KVINDER MED KRÆFT I UNDERLIVET

Formand: Lea Jensen
Anker Jensensvej 17,2
8230 Åbyhøj
Telefon: 28 92 34 11

PAKU PATIENTFORENINGEN FOR KRÆFTBEHANDLING I UDLANDET

Formand: Ole Landsmann
Thimandsvænget 24
2791 Dragør
Telefon: 32 53 33 63
e-mail: info@paku.dk
www.paku.dk

FORENINGEN FOR FAMILIÆR ADENOMATØS POLYPOSE

v/ Sven Kjærsgaard Jensen
Møllehaven 2A
6430 Nordborg
Telefon: 74 45 42 04

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Telefon 35 25 75 00

Telefax 35 25 77 01

email: info@cancer.dk

hjemmeside: www.cancer.dk